

Perspectiefnota 2023

Inhoudsopgave

Voorwoord en leeswijzer	5
1. Aanbiedingsbrief	6
1.1 Samen bouwen op Nissewaard	7
1.2 Bestuur en dienstverlening	7
1.3 Schoon, heel en veilig	7
1.4 Duurzaam ontwikkelen en wonen	7
1.5 Ondernemen en ontspannen	8
1.6 Leren, participeren en ondersteunen	8
1.7 Financiën	9
1.8 Bestuurlijk proces	10
2. Financieel perspectief 2022 - 2026	11
2.1 Financieel perspectief 2022 e.v.	11
2.2 Sociaal Domein	14
2.3 Aanpak sluitende begroting 2022 en begroting 2023 - 2026	16
2.4 Openstaande taakstellingen	17
2.5 Investeringskredieten	18
2.6 Ontwikkelingen Algemene reserve	18
2.7 Verloop weerstandsratio	19
2.8 Stelposten loon- en prijsstijging	19
2.9 Stelpost areaalmutaties	20
3. Indeling programmabegroting 2023 - 2026	21
3.1 Inleiding	21
3.2 Programma's	21
3.3 Paragrafen	22
4. Bijlage I Indexatie	23
4.1 Prijzen	23
4.2 Lonen	23
4.3 Samengesteld percentage	24
4.4 Actualisatie raming loon- en prijsstijging 2023	25
4.5 Toelichting berekeningswijze belastingen (OZB) en tarieven (riolering)	25
5. Bijlage II Overzicht knelpunten 2022 – 2026	27
5.1 Bestuur en dienstverlening	31
5.2 Schoon, heel en veilig	31
5.3 Duurzaam ontwikkelen en wonen	34
5.4 Ondernemen en ontspannen	37
5.5 Leren, participeren en ondersteunen	37
5.6 Overzichten	38
5.7 Coronacrisis	39
5.8 Sociaal Domein	40
6. Bijlage III Coalitieakkoord Samen bouwen op Nissewaard	47
6.1 Schoon, heel en veilig	48
6.2 Duurzaam ontwikkelen en wonen	50
6.3 Ondernemen en ontspannen	52
6.4 Sociaal Domein	54

7. Bijlage IV Overzicht administratieve mutaties 2022 - 2026	57
8. Bijlage V Reserves en voorzieningen	63
9. Bijlage VI Investeringskredieten	65

Doel perspectiefnota

De perspectiefnota is een eigen document van de gemeente Nissewaard (zie Financiële Verordening 2020) en komt als zodanig niet voor in het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV). De perspectiefnota is bedoeld om de afwijkingen weer te geven van de lopende begroting alsook het vastleggen van de uitgangspunten en verwachte (financiële) ontwikkelingen bij het opstellen van de begroting voor de komende jaren.

Een groot deel van het werk van een gemeente bestaat uit “going concern” werkzaamheden, hierin zijn accenten aan te leggen, maar deze hebben minder politieke prioriteit. In het coalitieakkoord Samen bouwen op Nissewaard zijn de politieke lijnen uitgezet voor de huidige gemeenteraadsperiode.

De perspectiefnota dient als handvat voor de gemeenteraad om de koers te bepalen voor de volgende programmabegroting. Via het indienen van moties kan de gemeenteraad deze richtinggevendende uitspraken kenbaar maken. Het college stelt de begroting op. In de programmabegroting wordt vervolgens aangegeven op welke wijze de moties een plek hebben gekregen in de programmabegroting.

Leeswijzer

De aanbiedingsbrief schetst een beeld van het beleidsmatig perspectief. Dit is gebaseerd op het coalitieakkoord Samen bouwen op Nissewaard. De aanbiedingsbrief sluit af met een korte beschrijving van de wijze waarop het bestuurlijke besluitvormingsproces verloopt.

In hoofdstuk 2 wordt een uiteenzetting gegeven van het financieel perspectief 2022 – 2026. Ten tijde van het schrijven van deze perspectiefnota was de meicirculaire 2022 nog niet beschikbaar. Wij gaan ervan uit dat deze circulaire tijdig verschijnt om bij de behandeling te kunnen betrekken door middel van een brief waarin de belangrijkste ontwikkelingen van deze circulaire op de gemeentefinanciën geschetst worden. In dit hoofdstuk (en overige onderdelen van deze perspectiefnota) wordt bij sommige posten “PM” vermeld. Dit houdt in dat er wel (mogelijke) financiële mutaties (positief dan wel negatief) verwacht worden, maar dat momenteel daar nog geen/onvoldoende zicht op is. Zodra daar meer over bekend is, is het bovendien nog de vraag of hier extra middelen beschikbaar voor moeten worden gesteld dan wel dat het binnen de bestaande budgetten kan worden verwerkt/opgevangen. Indien de verwachte mutatie hiertoe aanleiding geeft, wordt er nader over geadviseerd.

In hoofdstuk 3 wordt de programma-indeling voor de begroting 2023 – 2026 uiteengezet waarbij tevens per programma de betreffende thema's worden benoemd.

In bijlage I wordt een nadere toelichting gegeven op de berekening van de gehanteerde indexpercentages voor 2023.

In bijlage II zijn de geïnventariseerde knelpunten 2022 – 2026 terug te vinden.

In bijlage III wordt een overzicht gegeven van de te verwerken administratieve mutaties 2022 – 2026. Deze zijn budgettair neutraal en zijn enkel en alleen aan deze perspectiefnota toegevoegd omdat ze over programma's heen gaan waarmee ze, vanuit financieel technisch oogpunt, door de gemeenteraad dienen te worden geautoriseerd.

Tenslotte worden in bijlage IV en V een overzicht gegeven van respectievelijk de reserves en voorzieningen en de investeringskredieten.

1. Aanbiedingsbrief

Nissewaard, 7 juni 2022

Aan de Gemeenteraad,

Voor u ligt de eerste perspectiefnota van deze college- en gemeenteraadsperiode van de gemeente Nissewaard. Normaal gesproken is een perspectiefnota zowel beleidsmatig als financieel van aard. Deze perspectiefnota is echter, in tegenstelling tot hetgeen gebruikelijk is, slechts financieel van karakter. Dit hangt samen met de gemeenteraadsverkiezingen in maart van dit jaar, de daarop volgende coalitievorming en het opstellen van het coalitieakkoord 'Samen bouwen op Nissewaard'.

Op 17 mei jl. is het coalitieakkoord gepubliceerd. In dit coalitieakkoord staan de hoofdlijnen voor het beleid en ambities verwoord voor de komende vier jaar. De tijd tussen het verschijnen van het coalitieakkoord en het opstellen van deze perspectiefnota is te kort geweest om nu al (uitgewerkte) voorstellen te kunnen doen over de wijze waarop de genoemde ambities gerealiseerd kunnen gaan worden. De uitwerking van de actiepunten zal bij de begroting 2023 – 2026 worden betrokken. Dit neemt niet weg dat in het kader van het financieel perspectief er wel al een schets gegeven kan worden van de middelen die naar verwachting benodigd/gewenst zijn om een uitwerking te kunnen geven aan het coalitieakkoord.

Het coalitieakkoord 'Samen bouwen op Nissewaard' wordt, als belangrijkste politiek beleidskader, dan ook betrokken worden bij het opstellen van de Programmabegroting 2023 en de meerjarenraming 2024 – 2026. Om het financieel perspectief desalniettemin zo compleet mogelijk aan uw gemeenteraad voor te leggen, is in deze nota wel reeds een globale doorrekening van het coalitieakkoord terug te vinden. Zie in dit verband bijlage III Coalitieakkoord Samen bouwen op Nissewaard. Over de (meer gedetailleerde) uitwerking van het coalitieakkoord zal bij de Programmabegroting 2023 - 2026 zowel inhoudelijk als financieel nader worden geadviseerd.

Nissewaard heeft een aantal belangrijke opgaven voor de boeg. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de vervangings- en onderhoudsopgaven in de publieke buitenruimte, onze gemeentelijke accommodaties en de onderwijshuisvesting. Ook zaken als veiligheid, duurzaamheid, bereikbaarheid en de herstructurering/verbetering van onze wijken zullen de komende jaren onze aandacht vragen. In deze Perspectiefnota zijn dan ook diverse voorstellen opgenomen om hier een impuls aan te geven.

Ook op het gebied van het Sociaal Domein staat Nissewaard voor de nodige uitdagingen. De jeugdzorg en de Wmo zijn daarin het meest prominent. Dit komt niet in de laatste plaats doordat het Rijk ons verantwoordelijk heeft gemaakt voor diverse taken op deze beleidsterreinen, zonder daarbij voldoende budget en sturingsmogelijkheden beschikbaar te stellen. Om de benodigde zorg te kunnen blijven leveren, is het zaak om de efficiency en effectiviteit van het beleid nog een kritisch te bezien. Inwoners die ondersteuning nodig hebben, moeten daar immers op kunnen bouwen, nu en in de toekomst. In dit verband is in deze Perspectiefnota dan ook een voorstel opgenomen om een extra storting te doen in de reserve Sociaal Domein.

Om met de bovengenoemde opgaven/uitdagingen aan de slag te gaan moeten we als Nissewaard ook kunnen bouwen op het Rijk. Dat blijkt helaas niet altijd het geval. Zo heeft het nieuwe regeerakkoord behoorlijk wat (financiële) stof doen opwaaien. In dit regeerakkoord staat namelijk dat de groei van het Gemeentefonds in 2026 een forse duik neemt en komt in dat jaar de zogenaamde opschalingskorting weer op tafel. Voor alle gemeenten in Nederland is dit een nagenoeg onoplosbaar en onacceptabel vraagstuk. In de media wordt het verloop van 2025 naar 2026 inmiddels ook wel aangeduid als het 'financieel ravijn'. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ageert hier dan ook fel tegen en het Centraal Planbureau (CPB) heeft zelfs geweigerd om de cijfers voor 2026 van het regeerakkoord door te rekenen. Het is nu afwachten hoe dit verder gaat.

Naast dit 'financieel ravijn' heeft Nissewaard ook te maken met een nadelig effect van de voorgestelde herverdeling van het Gemeentefonds van - € 3 miljoen structureel. Daar waar het de verwachting is dat op landelijk niveau er een oplossing zal komen voor het 'financieel ravijn', zal dit niet gelden voor het herverdeeffect. Om dit effect te dempen wordt voorgesteld om een reserve Kapitaallasten in te stellen met een omvang van € 25 miljoen. Hiermee wordt ca € 2 miljoen per jaar aan ruimte vrijgespeeld in de begroting zodat we kunnen blijven investeren in onze gemeente.

1.1. Samen bouwen op Nissewaard

Wonen, werken en leven in Nissewaard is fijn en dat moet zo blijven. Met onze aanpak – doen wat we zeggen, en zeggen wat we doen – investeren we nu en in de toekomst om Nissewaard verder vooruit te brengen naar een aantrekkelijke, vitale, toekomstbestendige woon- en werkgemeente in 2040. We zijn een anker voor onze inwoners en ondernemers, zij moeten meer dan ooit op ons kunnen bouwen en met ons kunnen samenwerken. Dat doen we transparant én met een duidelijke koers, zodat inwoners en ondernemers weten wat zij van ons kunnen verwachten.

In 2040 zijn we een aantrekkelijke, vitale, toekomstbestendige woon- en werkgemeente. Op weg daar naar toe komen we een aantal opgaven tegen, waar we met elkaar aan gaan bouwen. Onze belangrijkste opgaven luiden als volgt:

1.2 Bestuur en dienstverlening

We bouwen aan vertrouwen en transparantie

Wij vinden het belangrijk dat onze inwoners en ondernemers weten dat ze op ons kunnen bouwen en vertrouwen.

- We zijn open en toegankelijk voor alle inwoners en ondernemers;
- Informatie en privacy: Informatie is beschikbaar, toegankelijk en veilig;
- We doen wat we zeggen en zeggen wat we doen: servicenormen worden nageleefd;
- We doen het samen: participatie die past bij het onderwerp en de doelgroep (maatwerk).

1.3 Schoon, heel en veilig

We bouwen aan een schoon heel veilig Nissewaard

Wij zorgen samen dat we een schone, hele en veilige leefomgeving hebben, zodat Nissewaard een plek is waar iedereen zich prettig en veilig kan voelen.

- Beheren en investeren (50+ miljoen) in onze openbare ruimtes, om het niveau op peil te houden, ondanks de enorme vervangingsopgave;
- De wijken de Hoek, Akkers en Waterland krijgen een kwaliteitsimpuls;
- Overlast voorkomen is beter dan genezen; preventie en proactieve aanpak, maar repressief waar nodig;
- We zorgen voor cameratoezicht rondom metrostations om overlast tegen te gaan;

1.4 Duurzaam ontwikkelen en wonen

We bouwen aan een gevarieerde woonomgeving

In Nissewaard is het prettig wonen voor iedereen. De zes mooie dorpen en de stad Spijkenisse hebben een rijk, divers en duurzaam woningaanbod voor alle typen huishoudens.

- Wij houden rekening met verschillende woonbehoeften;
- We blijven bouwen aan kwaliteit en gevarieerd aanbod;
- In Nissewaard kan je wooncarrière maken;
- We bouwen door op de gelegde basis vanuit Nissewaard naar 2040; we realiseren verschillende transformatie- en ontwikkelprojecten.
- We blijven inzetten op de Rotterdamwet, de opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht

We bouwen aan bereikbaarheid

Nissewaard heeft een unieke ligging, de haven, het groene achterland, de zee en Rotterdam; allemaal is het binnen een half uur bereikbaar. Om prettig te kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren, is een goede bereikbaarheid voor ons allen van groot belang.

- We netwerken voor een goede ontsluiting: lobby A4 zuid;
- De renovatie van de bruggen zijn een flinke bedreiging voor onze ontsluiting; Wij doen wat we kunnen en we vragen hetzelfde van provincie en Rijkswaterstaat door pro-actief aan te dringen de overlast zoveel mogelijk beperken, waarvan communicatie naar inwoners een belangrijk onderdeel is;
- We zetten in op veiligheid voor alle verkeersdeelnemers;
- We bouwen aan goede OV-voorzieningen;
- Het OV is bereikbaarder voor minima: gratis OV voor AOW-gerechtigde minima en meer gratis dagkaarten voor alle minima;
- We realiseren goede fietsvoorzieningen.

1.5 Ondernemen en ontspannen

We bouwen aan een aantrekkelijke, duurzame en sportieve leefomgeving

Door de crisis zoeken inwoners ook meer ontspanning en rust dichtbij huis. Daarom investeren wij in een groene woonomgeving, recreatiemogelijkheden en sportvoorzieningen.

- Investeren in meer groen: dit is goed voor het leefklimaat en de gezondheid;
- Verduurzamen: haalbaar en betaalbaar én samen met inwoners en ondernemers; door bewustmaking, educatie en stimuleren verduurzamingsmaatregelen;
- Verder bouwen aan het prettige verblijfsmogelijkheden in het stadcentrum;
- Investeren in kwaliteit van en activiteiten in recreatiegebieden en parken;
- We realiseren goede en eigentijdse (sport)voorzieningen;
- We gaan voor een sterk verenigingsleven en actieve inwoners;
- Er is wat te beleven: we realiseren evenementen, zoals Beleef Bernisse, Magisch Heenvliet, Spijkenisse Festival en het Vliegerfestival.

We bouwen samen met ondernemend Nissewaard

Ondernemers zijn van groot belang voor Nissewaard vanwege de economie en werkgelegenheid:

- Ondernemersloket: wij helpen de ondernemer op weg;
- We werken aan herstel van en stimuleren de lokale economie;
- We bieden ruimte om te ondernemen in het stadscentrum, de kernen en de bedrijventerreinen;
- We zijn blij met startups en arbeidsintensieve bedrijvigheid.

1.6 Leren, participeren en ondersteunen

We bouwen aan passende en betaalbare zorg voor nu en later

Inwoners kunnen terugvallen op ons indien nodig. We gaan uit van de zelfstandigheid van de inwoners, maar als het moet kun je op ons bouwen en zijn we er voor een steuntje in de rug. Voor jong en oud, ook als het financieel even tegen zit. Samen zoeken met onze inwoner naar oplossingen en betrekken daar de omgeving en het sociale netwerk bij.

- We zetten in op preventie en investeren in de mens: we helpen inwoners zelfredzaam te zijn, worden en te blijven;
- We zorgen voor gelijke kansen en inclusie zodat al onze inwoners mee kunnen doen;
- We helpen je aan het werk;
- Als het even zelf niet lukt, dan helpen we met passende zorg, jong en oud;
- We spannen ons in voor een breed aanbod van het Spijkenisse Medisch Centrum.

We bouwen voor een goede toekomst voor onze jeugd;

De jeugd heeft de toekomst. Ons belangrijkste doel blijft ervoor zorgen dat kinderen en jongeren gezond en veilig opgroeien en hun talenten kunnen ontwikkelen in hun eigen omgeving.

- We zijn in gesprek met onze jeugd: we bieden hen de mogelijkheid om mee te praten en mee te doen;
- We stimuleren onze jeugd gezond en sportief te leven, onder meer door goede faciliteiten voor hen;
- We zorgen voor goede kansen met goed kwalitatief onderwijs;
- We investeren in goede huisvesting voor onze scholen;
- Zorgen voor goede aansluiting toekomstige banen en vervolgopleiding.

1.7 Financiën

We bouwen aan een solide financieel beleid

Een goede financiële huishouding is cruciaal. De beschikbare middelen bepalen immers wat wij kunnen doen voor de stad en kernen en dus voor onze inwoners. De middelen, die de gemeente van het Rijk voor de uitvoering van haar taken ontvangt, zijn onvoorspelbaar en creëren een flinke onzekerheid voor de komende jaren. Zeker ook omdat de gelden voor de uitvoering van haar taken, die het Rijksbeleid vergezellen, zoals aangegeven in de inleiding, niet altijd even goed daarmee corresponderen.

Wat helaas wel een zekerheid is gebleken, is het nadelig effect van - € 3 miljoen met ingang van 2025 structureel als gevolg van de herverdeling van het Gemeentefonds. De financiële druk wordt versterkt door de enorme inflatie en onzekerheden als gevolg van bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne. Door het beheersen van de risico's en het versterken van het weerstandsvermogen heeft de gemeente in de afgelopen jaren een gezonde buffer opgebouwd. Hierdoor zijn we in staat tegenvallers, zoals het nadelig effect van de herverdeling van het Gemeentefonds, op te vangen en op bepaalde vlakken wat extra's te doen. Door het voornemen om eenmalig € 25 miljoen vrij te maken vanuit de Algemene Reserve voor een kapitaalreserve, kunnen we de investeringen doen die noodzakelijk zijn om onze gemeente schoon, heel en veilig te houden. Het uitgangspunt hierbij is een verantwoord financieel beleid waarbij het risicoprofiel en de weerstandcapaciteit op peil blijven. Bij besteding blijft een efficiënte en effectieve inzet van middelen eveneens het uitgangspunt, zodat we middelen (kunnen) blijven inzetten waar deze het meest nodig zijn om te bouwen aan een aantrekkelijke, vitale, toekomstbestendige woon- en werkgemeente in 2040.

Een gezonde financiële huishouding wordt gekenmerkt door een sluitende (meerjaren)begroting, voldoende weerstandsvermogen en een verantwoorde schuldquote. Om met dit laatste te beginnen; de jaarrekening 2021 (paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheer) laat zien dat de gemeentelijke schuldquote 55,7% bedraagt (dit is de omvang schuld gecorrigeerd voor uitgezette leningen / begrotingsomvang x 100%). Daarmee bevindt deze zich in de categorie "laag risico" zoals gedefinieerd door de VNG.

Ook het weerstandsvermogen is van uitstekende omvang in relatie tot de geïnventariseerde risico's. Dit wordt nader uiteengezet in het hoofdstuk Financieel Perspectief 2022 - 2026.

Een sluitende (meerjaren)begroting completeert het geheel. Het belang hiervan is dan ook opgenomen in het nieuwe coalitieakkoord. Onderdeel van een sluitende (meerjaren)begroting is om zo goed mogelijk zicht te hebben op de te verwachten lasten (en baten). (Vervangings)investeringen spelen hierin een belangrijke rol. In het toezicht door de provincie Zuid-Holland heeft dit ook een prominente plaats door het belang dat gehecht wordt aan een goede paragraaf Kapitaalgoederen in de programmabegroting. Dit is dan ook een onderwerp dat de afgelopen jaren en ook dit jaar weer een belangrijk aandachtspunt zal zijn.

1.8 Bestuurlijke proces

Om u mee te nemen in de Perspectiefnota 2023 is op 9 juni 2022 een thema-avond voor de raad gepland. De perspectiefnota wordt vervolgens op 10 juni 2022 verzonden. Naar aanleiding hiervan krijgen de fracties de gelegenheid tot het stellen van technische vragen, die schriftelijk ingediend kunnen worden tot uiterlijk 14 juni 2022 voor 12.00 uur. Dit, ter voorbereiding op de behandeling in de gecombineerde commissievergadering op 23 juni 2022. Het college spant zich in om alle technische antwoorden 20 juni 2022 in de namiddag via de Griffie te verzenden.

U wordt op 6 juli 2022 tijdens de gemeenteraadsvergadering in de gelegenheid gesteld om algemene beschouwingen te houden en uw eventuele moties toe te lichten, waarna besluitvorming plaatsvindt over de ingediende moties en de Perspectiefnota 2023. Het college zal de moties die worden aangenomen, als richtinggevende uitspraken meenemen bij het opstellen van de definitieve programmabegroting 2023 - 2026.

2. Financieel perspectief 2022 – 2026

2.1 Financieel perspectief 2022 e.v.

De basis voor het financieel perspectief voor 2022 en verder wordt gevormd door positieve saldi in de lopende begroting 2022 – 2025. Deze bedragen € 3,9 miljoen in 2022 aflopend tot € 3 miljoen in 2025. Daarnaast is voor de begroting 2023 – 2026 een technische doorrekening gemaakt van de huidige meerjarenraming rekening houdende met de verwachte loon- en prijsstijging voor 2023 en is een inventarisatie gedaan van de gesignaleerde knelpunten voor het lopende jaar 2022 en de op te stellen programmabegroting 2023 – 2026. Onderstaand wordt hier nader op ingegaan.

1. Technische begroting 2023 – 2026

De technische begroting 2023 – 2026 sluit met een nadelig saldo van - € 3,3 miljoen structureel. De technische begroting is gebaseerd op de meerjarenraming van de huidige begroting 2022 – 2025 waarbij de budgetten zijn geïndexeerd voor de verwachte loon- en prijsstijging in 2023 (zie ook bijlage I). Hiervoor zijn de volgende percentages berekend:

Loon	2,30%
Prijs	4,40%
Mix	3,35% (Dit indexpercentage is bedoeld voor budgetten welke zowel een loon als een materiële component in zich hebben.)

Een deel van het saldo van de technische begroting valt binnen het hek rondom het Sociaal Domein. Dit betreft € 1,2 miljoen. Dit hangt samen met de evaluatie van het hek rondom het Sociaal Domein bij de Perspectiefnota 2021 en de afspraken die naar aanleiding hiervan gemaakt zijn.

De bovengenoemde percentages zijn medio januari 2022 ingeschat voor 2023. Inmiddels is gebleken dat de gestegen inflatie voorsnog aanhoudt en dat het Centraal Planbureau (CPB) haar prognoses voor 2022 en 2023 ook heeft bijgesteld via het Centraal Economisch Plan 2022 (CEP). Rekening houdende met deze nieuwe prognoses ziet de raming van de loon- en prijsstijging voor de begroting 2023 er als volgt uit:

Loon	2,70%
Prijs	7,50%
Mix	5,10% (Dit indexpercentage is bedoeld voor budgetten welke zowel een loon als een materiële component in zich hebben.)

Via de knelpunten is rekening gehouden met de oplopende inflatie en deze actuele stijgingspercentages. In bijlage I wordt deze actualisatie nader toegelicht.

2. Knelpunten Perspectiefnota 2023

Ten behoeve van de deze perspectiefnota is bekeken in hoeverre de beschikbare budgetten 2022 t/m 2026 voldoen gegeven de verwachte ontwikkelingen. Deze knelpunten tellen op tot een bedrag van - € 747.000 in 2022 oplopend tot - € 6.542.000 in 2026. De belangrijkste knelpunten betreffen:

Schoon, heel en veilig

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

	2022	2023	2024	2025	2026
VRR	-22	-334	-279	-340	-359
Prijsstijgingen onderhoudscontracten Groen, Bomen en Onkruidbestrijding	-1.803	-2.547	-2.498	-2.368	-1.868
Prijsstijgingen overige beheerplannen	PM	PM	PM	PM	PM
Stelpost beheer - vervangingen					-225

Onderwijshuisvesting - lasten	-471				
Onderwijshuisvesting - baten	287				
Stormschade	-500				
Onderhoud accommodaties		-970	-1.270	-1.570	-1.870
Streekarchief		-80	-80	-80	-80
Stijging energielasten - gas		-300	-300	-300	-300
Stijging energielasten - elektriciteit		PM	PM	PM	PM

Duurzaam ontwikkelen en wonen

Bedragen x € 1.000 "-" = nadelig

	2022	2023	2024	2025	2026
Stijging VAT-kosten + overige prijzen	PM	PM	PM	PM	PM
Grote verkeersaanpassingen i.v.m. ruimtelijke ontwikkelingen	PM	PM	PM	PM	PM
Omgevingswet - uitvoering + gezondheidsadviesing GGD	-30	-214	-214	-214	-214
Verhogen/nieuwe leges tarieven anders reorg. best. org.		100	100	100	100
Inhuur bouwvergunningen	-473				
Bouwleges	473				
Windpark Brielse Maasdijk	-105				
Windpark Brielse Maasdijk – bijdrage uitvoerder	105				
Formatie Verkeer en Vervoer	-60	-60	-157	-157	-157
Dekking anterieure ov.komsten/keuzes maken			97	97	97
Uitbreiding capaciteit i.v.m. toename aanvragen vergunningen		-255	-255	-255	-255
Legesink. i.r.t. Wet kwal.borging bouwen (Wkb)		125	125	125	125

Leren, participeren en ondersteunen

Bedragen x € 1.000 "-" = nadelig

	2022	2023	2024	2025	2026
Onderwijshuisvesting nieuw IHP (scholen + gymzalen) (invest. € 24 miljoen)			-250	-750	-1.000
Onderwijshuisvesting – VAT-kosten (€ 7,2 miljoen)			-60	-190	-250
Onderwijshuisvesting lasten	46	-28	-28	-28	-28
Onderwijshuisvesting baten	138	28	28	28	28

Overzichten

Bedragen x € 1.000 "-" = nadelig

	2022	2023	2024	2025	2026
Vrijval stelpost stijg. pensioenpremie per 1-1-2022	586	586	586	586	586
Flankerend beleid			-250	-250	-250
Stelpost ICT	-600		-400	-400	-400
Syntrophos		-65	-83	-126	-126

Herverdeeleffect Gemeentefonds (GF)		-638	-1.913	-3.000	-3.000
Regeerakkoord (RA)	1.529	2.973	6.380	7.475	338
Verrekening GF + RA 37% naar Sociaal Domein	-566	-864	-1.653	-1.656	985
Extra inzet stelpost loon- en prijsstijgingen regeerakkoord	1.302	1.911	1.911	1.911	1.911
Verrekening 37% loon- en prijscompensatie RA naar Sociaal Domein	-482	-707	-707	-707	-707
Belastingen en tarieven – actualisatie index		304	304	304	304
OZB – areaalmutaties	15	68	153	150	238
Stelpost Areaalmutaties	-15	-68	-153	-150	-238

In bijlage II wordt een nadere uiteenzetting gegeven van de betreffende knelpunten.

Daarmee ziet het financieel perspectief er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting 2022 – 2025	3.869	2.151	2.272	2.964	2.964
Technische begroting 2023 – 2026		-3.517	-3.332	-3.336	-3.336
Technische begroting 2023 – 2026 – Soc. Dom.		1.301	1.233	1.234	1.234
Knelpunten	-747	-1.144	-932	-1.692	-6.542
Sociaal Domein	0	0	0	0	0
<i>Overige</i>					
Meicirculaire 2022	PM	PM	PM	PM	PM
(Eind)analyse begroting 2023 – 2026		PM	PM	PM	PM
Septembercirculaire 2022	PM	PM	PM	PM	PM
Saldo + PM	3.122	-1.209	-759	-830	-5.680

De begroting 2022 laat een positief saldo zien van € 3,1 miljoen. Voor de begroting 2023 – 2026 is sprake van een nadelig saldo van - € 1,2 miljoen oplopend tot - € 5,7 miljoen in 2026. In paragraaf 2.3 Aanpak sluitende begroting 2022 en begroting 2023 – 2026 zullen nadere voorstellen gedaan worden hoe te komen tot een sluitend financieel perspectief.

Voor de volledigheid zijn in de bovenstaande tabel de meicirculaire 2022, de (eind)analyse van de begroting 2023 – 2026 en de septembercirculaire 2022 toegevoegd aan de tabel. Deze onderwerpen zullen in positieve dan wel negatieve zin van invloed zijn op het financieel perspectief. Omdat de hiermee samenhangende financiële effecten pas in de loop van de zomer duidelijk zullen worden, zal hier bij de programmabegroting 2023 – 2026 nader over geadviseerd worden. De uitzondering hierop betreft de meicirculaire 2022. Deze circulaire was op het moment dat deze perspectiefnota in de collegevergadering werd behandeld net ontvangen en derhalve nog niet geanalyseerd. Om de informatie rondom de Perspectiefnota 2023 zo compleet en actueel mogelijk te laten zijn, zal voor de gemeenteraadsbehandeling een eerste analyse van de meicirculaire 2022 via een brief worden toegezonden.

Afhankelijk van de financiële effecten de meicirculaire 2022, de (eind)analyse van de begroting 2023 – 2026 en de septembercirculaire 2022 kan het zijn dat opgenomen knelpunten en beschikbaar gestelde middelen voor de realisatie van diverse ambities heroverwogen worden, zodat de gemeenteraad in november 2022 een sluitende (meerjaren)begroting ter besluitvorming kan worden aangeboden.

2.2 Sociaal Domein

Naast de bovengenoemde zaken zijn ook de verwachte ontwikkelingen met betrekking tot het Sociaal Domein van belang voor het financieel perspectief van de gemeente.

Stelpost Sociaal Domein

De stelpost Sociaal Domein vormt een belangrijk indicator voor de financiële stand van zaken op dit terrein. De stand van de stelpost Sociaal Domein¹ zag er ten tijde van het opstellen van deze perspectiefnota als volgt uit.

	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo stelpost SD begr. 2022-2025 + adviezen	593	-3	9	595	595
Saldo effect technische begroting 37% aandeel		-1.301	-1.233	-1.234	-1.234
Regeerakkoord (RA) - Jeugd arbitrage 25%		1.923	1.806	1.664	1.664
Regeerakkoord (RA) - Jeugd korting					-1.549
Regeerakkoord (RA) - 37% saldo sociaal domein	566	864	1.653	1.656	-985
Verrekening 37% loon- en prijscompensatie RA naar Sociaal Domein	482	707	707	707	707
Mutaties PPN 2023	-1.335	-4.158	-4.243	-5.110	-4.548
Meicirculaire 2022	PM	PM	PM	PM	PM
Effecten bijstelling BUIG	PM	PM	PM	PM	PM
Stand stelpost na mutaties nieuwe effecten 2022-2026	306	-1.968	-1.302	-1.722	-5.349

Onderstaand wordt een nadere uitsplitsing gegeven van de post mutaties PPN 2023.

Mutaties Sociaal Domein in PPN 2023	Bedragen x € 1.000				
	2022	2023	2024	2025	2026
SD Breed					
Formatie t.b.v. taken SD eenheid WI&I	-36	-784	-749	-713	-713
Administratieve correcties	-1	-6	-6	-6	-6
Geen indexering aantal budgetten		289	289	267	267
Jeugd en Onderwijs					
POH niet structureel geraamd				-400	-400
Continuering extra inzet JOT's		-185	-370	-370	-370
Begrotingswijziging GR JR 2022	-1.607				
Begroting GR JR 2023 en meerjarenraming 2024 - 2026		-3.823	-4.419	-4.765	-5.131
Hervormingsagenda Jeugd extra opgave			PM	PM	800
Overheveling perceel D en E van de GR JR (deels) naar lokaal (structureel € 1,6 miljoen van GR JR naar Nissewaard) – aanneme budgettair neutraal + implementatie + uitvoering	-96	-96	PM	PM	PM
Vrijval stelpost jeugd woonplaatsbeginsel	1.346	1.530	1.530	1.530	1.530
25% IVH-budget wordt besteed aan jeugdhulp buiten het JOT	199	206	206	206	206

¹ Betreft het Sociaal Domein exclusief de centrumtaken Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang, Beschermd wonen en Brede aanpak dak- en thuislozen (middelen bestemd voor de ZHE-regiogemeenten).

Huisvestingskosten JOT's		-196			
Leerlingenvervoer	104	104	104	104	104
Jeugd vervoer	-50	-50	-50	-50	-50
PGB Jeugd	143	143	143	143	143
Jeugd lokaal: begroot o.b.v. realisatie 2021 + index (stijgende lijn vanaf 2022 is niet begroot)	-38	-39	-39	-39	-39

Wmo

Stijgende lijn Wmo vanaf 2022 niet begroot + uitvoering	-593	-1.233	-1.233	-1.233	-1.233
Ontwikkeling abonnementstarief		PM	PM	PM	PM
Verhuiskosten Wmo	-48	-46	-46	-46	-46
PGB Wmo	75	75	75	75	75

Participatie wet

Business Case: Formatie loonkostensubsidie	-156	-312	-312	-312	-312
Business Case: Besparing BUIG a.g.v. inzet loonkostensubsidie	208	639	854	854	854
Bijstelling BUIG (uitkeringen en rijksinkomsten)	-757	-319	-167	-300	-173
Individuele studietoelage	-30	-54	-54	-54	-54
Saldo mutaties PPN 2023	-1.335	-4.158	-4.243	-5.110	-4.548

Voor een nadere toelichting op de afzonderlijke posten wordt verwezen naar bijlage II.

De stelpost Sociaal Domein laat voor 2022 een positief saldo zien van € 0,3 miljoen. Voor de jaren 2023 en verder is sprake van oplopende negatieve saldi. In paragraaf 2.3 Aanpak sluitende begroting 2022 en begroting 2023 – 2026 zullen nadere voorstellen gedaan worden hoe te komen tot een sluitend financieel perspectief met betrekking tot het Sociaal Domein.

Reserve Sociaal Domein

Het verloop van de reserve Sociaal Domein ziet er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

Reserve Sociaal Domein	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo 1 januari	6.895	1.309	2.702	3.445	3.354	3.354
Reeds besloten onttrekkingen voor sept 2021	-6.395	-140				
2e Turap - aanvullen tekort in 2021	500					
2e Turap - overheveling 2021/2022	407	-407				
2e Turap - mutaties stelpost in 2022, 2023 en 2024		280	-237	-43		
Opheffen GR Leerplicht		96	-48	-48		
Saldo jaarrekening 2021	-1.034					
Overheveling 2021-2022	936	-936				
Vrijval reserve SD centrumtaken (raad 23-2-22)			2.016			
PPN 2023: tekort stelpost SD			-988			
Extra storting in reserve SD		2.500				
Saldo 31 december	1.309	2.702	3.445	3.354	3.354	3.354

2.3 Aanpak sluitende begroting 2022 en begroting 2023 - 2026

Op basis van het beschikbare saldo in de begroting, saldo van de technische begroting 2022 – 2025 en de geïnventariseerde knelpunten resteert er voor 2022 een positief begrotingssaldo. Voor de daaropvolgende jaren is echter sprake van negatieve saldi.

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

	2022	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo	3.122	-1.209	-759	-830	-5.680
<i>Dekkingsvoorstellen</i>					
Instellen reserve Kapitaallasten (€ 25 miljoen) t.l.v. Algemene reserve		2.000	2.000	2.000	2.000
Nader te bepalen		197			
Storting reserve Sociaal Domein	-2.500				
Subtotaal	622	988	1.241	1.170	-3.680
Coalitieakkoord	-350	-988	-1.008	-1.078	-1.097
Saldo	272	0	233	92	-4.777

Instellen reserve Kapitaallasten (€ 25 miljoen) t.l.v. Algemene reserve

Volgens de financiële spelregels, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), mag je als gemeente een reserve vormen ter dekking van de kapitaallasten van een investering. Dit biedt de mogelijkheid om een deel van de omvangrijke Algemene reserve te benutten om structurele ruimte in de begroting te realiseren. Tegen deze achtergrond wordt dan ook voorgesteld om € 25 miljoen vanuit de Algemene reserve te storten in een reserve Kapitaallasten. Deze reserve zal vervolgens gekoppeld worden aan de kapitaallasten van enkele reeds bestaande investeringen. Omdat de betreffende kapitaallasten daarmee gedekt worden door onttrekkingen aan deze reserve, wordt daarmee structurele begrotingsruimte vrijgespeeld ter grootte van zo'n € 2 miljoen structureel. Hiermee wordt het nadelige effect van de herverdeling Gemeentefonds ad € 3 miljoen structureel voor een belangrijk deel opgevangen en kunnen de benodigde investeringen in onze gemeente gedaan worden.

Storting reserve Sociaal Domein

Zoals hierboven aangegeven zullen binnen het Sociaal Domein aanvullende maatregelen moeten worden getroffen om financieel overeind te blijven. Omdat bij dit soort maatregelen de kosten vaak voor de baten uitgaan, wordt voorgesteld om € 2,5 miljoen toe te voegen aan de reserve Sociaal Domein.

Sociaal Domein

Zoals aangegeven, is het om te kunnen spreken van een sluitende meerjarenbegroting noodzakelijk dat ook de stelpost Sociaal Domein alle jaren positief is. Dat is momenteel nog niet het geval. Om te komen tot een positieve stelpost Sociaal Domein, daarbij rekening houdende met het nieuwe coalitieakkoord Samen bouwen op Nissewaard, worden aanvullende maatregelen voorgesteld. Het uitgangspunt hierbij is dat de stelpost Sociaal Domein ieder jaar minimaal ca € 500.000 in de plus moet komen te staan zodat er ook een structurele buffer ontstaat om eventuele tegenvallers op te vangen.

De maatregelen moeten een bedrag opleveren van € 0,5 miljoen in 2022 tot € 3,5 miljoen in 2026. De grootste financiële problemen bestaan bij het onderdeel Jeugd & Gezin, waardoor we juist ook daar kijken naar besparingsmogelijkheden. We kijken naar de mogelijkheden om de gemeentelijke verantwoordelijkheden minder breed te interpreteren dan we nu doen, bijvoorbeeld door strenger te kijken naar de verantwoordelijkheden van ouders als opvoeder en naar de verantwoordelijkheden van samenwerkingspartners. We kijken ook sterk naar de effectiviteit van de inzet en stoppen we met activiteiten die niet voldoende effect sorteren. Ook heroverwegen we werkbudget en kijken nogmaals kritisch naar ontstane ruimte in budgetten, bijvoorbeeld omdat er door eerder genomen

maatregelen onderbesteding is ontstaan. Daarnaast leggen we onszelf opdrachten op om steviger in te zetten op handhaving en toezicht op organisaties die voor ons taken uitvoeren en door ons hiervoor worden gefinancierd. Voor de langere termijn werken we aan diverse transformatie-opdrachten binnen het sociaal domein, onder andere in lijn met de hervormingsagenda voor de Jeugdwet vanuit de rijksoverheid.

Over de invulling van de te treffen maatregelen zal nog nader worden geadviseerd.

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

	2022	2023	2024	2025	2026
Stelpost Sociaal Domein	306	-1.968	-1.302	-1.722	-5.349
<i>Dekkingsvoorstellen</i>					
Maatregelen (nog nader te bepalen)	500	2.000	2.500	3.000	3.500
Subtotaal stelpost Sociaal Domein + dekkingsvoorstellen maatregelen	806	32	1.198	1.278	-1.849
Coalitieakkoord	-125	-520	-480	-500	-450
Onttrekking reserve Sociaal Domein		988			
Saldo	681	500	718	778	-2.299

Het financieel ‘ravijn’ in 2026

Net als alle gemeenten in Nederland heeft ook Nissewaard last van de merkwaardige wijze waarop het Rijk met het begrotingsjaar 2026 is omgegaan. Zo is voor Nissewaard van 2025 naar 2026 € 4,6 miljoen aan accres Gemeentefonds verdwenen en komt de opschalingskorting in 2026 weer terug voor een bedrag van € 3,2 miljoen. Dat het Rijk op een vreemde manier met het begrotingsjaar 2026 omgaat wordt nog eens geïllustreerd doordat zelfs het Centraal Planbureau bij de doorrekening van het regeerakkoord heeft geweigerd om de cijfers voor 2026 uit het regeerakkoord te hanteren.

Zowel voor de algemene dienst als binnen het Sociaal Domein is 2026 dan ook momenteel niet sluitend. Voorgesteld wordt om dit vooralsnog ook zo te laten. Het is de mening van het college dat de prognoses van het Rijk voor 2026 dusdanig merkwaardige zijn, dat dit niet als realistisch kan worden beschouwd. Immers, dit zou inhouden dat diverse voorzieningen moeten worden beperkt dan wel wegbezuinigd om in 2026 tot een sluitende begroting te komen. De kans is zeer reëel dat dit uiteindelijk niet nodig blijkt te zijn. Zeker gezien de effecten die dat heeft voor onze inwoners kiest het college er dan ook voor om de nadelige saldi in 2026 vooralsnog te laten voor wat ze zijn.

2.4 Openstaande taakstellingen

Naar aanleiding van de vorige begroting(en) staan nog een aantal taakstellingen open.

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

Openstaande taakstellingen	2022	2023	2024	2025	2026
Accommodaties	90	92	108	108	108
ICT	234	138	88	88	88
Zaaksysteem			55	55	55
Belastingtaken		50	150	150	150
Totaal openstaande taakstellingen	324	280	401	401	401

Accommodaties

Over de invulling van (het restant) van deze taakstelling zal bij de begroting 2023 – 2026 nader worden geadviseerd.

ICT/Zaaksysteem

Momenteel loopt een inventarisatie van alle applicaties binnen de gemeente, welke kosten daarmee samenhangen en wie de gebruikers zijn. Op basis van deze inventarisatie zal nader bepaald worden van welke applicaties afscheid genomen kan worden.

Belastingtaken

Naar aanleiding van het doelmatigheidsonderzoek in de eerste helft van 2021 is geconcludeerd dat de uitvoering van de belastingtaken € 300.000 moet kunnen. Hiervan is de helft ingevuld. Het resterende deel zal naar verwachting de komende periode worden ingevuld.

2.5 Investeringskredieten

In bijlage V is een overzicht van de investeringskredieten opgenomen zoals deze voor het lopende jaar beschikbaar zijn gesteld en voor de komende jaren verwacht worden. Zoals is te zien staat er voor 2022 een bedrag van € 72,1 miljoen aan lopende investeringen open. De kapitaallasten die met deze investeringen samenhangen zijn al via eerdere besluitvorming gedekt in de begroting.

2.5 Ontwikkelingen Algemene reserve

Voor een compleet beeld van het financieel perspectief zijn zowel de verwachte ontwikkelingen ten aanzien van de exploitatie als de Algemene reserve van belang. Deze laatste vormt immers de belangrijkste buffer om risico's op te vangen. Deze risico's betreffen voornamelijk de grondexploitaties en de algemene uitkering.

Met de verkoopopbrengst van de Eneco aandelen is de Algemene reserve sterk in omvang toegenomen en vormt daarmee een stevige buffer voor mogelijke risico's maar ook voor de opgaven waar de gemeente nog voor staat. Denk daarbij aan Nn2040, duurzaamheid, bereikbaarheid en de herstructurering van wijken.

De verwachte ontwikkeling van de Algemene reserve er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000 "-" = nadelig

Verloop Algemene reserve	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo 1-1 (begroting)	69.649	30.615	29.535	29.385	29.385
Jaarrekening 2021 (voor account. controle) (1)	1.898				
Overheveling 2021 -> 2022 categorie 1 (2)	-4.542				
Overheveling 2021 -> 2022 categorie 2 en 3	-2.633				
Reeds opgenomen in begroting 2022 - 2025	-257	-1.080	-150		
Opvang Oekraïense vluchtelingen	-1.500				
<i>Voorstellen Perspectiefnota 2023</i>					
Kapitaallastenreserve i.v.m. herverdeling gemeentefonds	-25.000				
Kwaliteitsimpuls 3 wijken	-2.000				
Bereikbaarheid Voorne-Putten/Nissewaard	-5.000				
Saldo 31-12 (rekening)	30.615	29.535	29.385	29.385	29.385

- (1) Deze post is een voorlopige inschatting en nog onder voorbehoud van vaststelling door de gemeenteraad van de betreffende financiële stukken.
- (2) Dit betreft reserve onttrekkingen die niet in 2021 hebben plaatsgevonden, maar via de overheveling 2021 -> 2022 in 2022 plaatsvinden. In tegenstelling tot de reserve onttrekkingen met betrekking tot de categorieën 2 en 3 hebben deze geen effect op het rekeningresultaat 2021.

Naast de Algemene reserve beschikt de gemeente Nissewaard ook nog over andere (bestemmings-) reserves. In bijlage IV is hiervan het verloop terug te vinden.

2.7 Verloop weerstandsratio

De gemeentelijke huishouding is zowel beleidsmatig als financieel zeer omvangrijk. Hier zijn onvermijdelijk risico's mee verbonden. Om het financiële huishoudboekje op orde te houden is het zaak om bewust met deze risico's bezig te zijn (risicomanagement). Dit begint met het in kaart brengen potentiële risico's en de daarmee samenhangende financiële effecten, het (waar) mogelijk reduceren van deze risico's en zorgen voor voldoende weerstandsvermogen om de financiële effecten die met de risico's samenhangen op te kunnen vangen. Jaarlijks wordt de gemeenteraad hierover via de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheer in de begroting en jaarrekening geïnformeerd en geadviseerd.

Uitgaande van het bij de jaarrekening 2021 bepaalde benodigde weerstandscapaciteit, de reserves welke tot de weerstandscapaciteit worden gerekend en de standen van de reserves zoals vermeld in bijlage IV, ziet het verloop van de weerstandsratio er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026
Benodigde weerstandscapaciteit 90% (ceteris paribus jaarrekening 2021)	15.730	15.730	15.730	15.730	15.730
Algemene reserve	69.649	30.615	29.535	29.385	29.385
Reserve Sociaal Domein	1.309	2.703	3.445	3.354	3.354
Reserve Beheer	5.896	2.745	1.910	1.625	1.625
Totaal weerstandsvermogen	76.854	36.062	34.890	34.364	34.364
Weerstandsratio	4,89	2,29	2,22	2,18	2,18

De streefwaarde van de weerstandsratio bedraagt 1. Op basis van het bovenstaande meerjarenoverzicht beschikt de gemeente Nissewaard over een “uitstekend” weerstandsvermogen.

2.8 Stelposten loon- en prijsstijging

Jaarlijks krijgt de gemeente via de algemene uitkering uit het Gemeentefonds compensatie voor de verwachte loon- en prijsstijgingen. Omdat onze begroting in constante prijzen wordt geraamd, worden de meerjarige loon- en prijsstijging bij de raming van de algemene uitkering buiten beschouwing gelaten. Immers, wanneer de verwachte loon- en prijsstijging voor 2024 reeds als beschikbare ruimte bij de voor de begroting 2023 – 2026 wordt betrokken, is er bij het opstellen van de begroting 2024 – 2027 geen ruimte meer om de loon- en prijsstijging 2024 te kunnen betalen. Dit neemt niet weg dat er wel inzicht gegeven kan worden in de loon- en prijscompensatie welke de komende jaren via de algemene uitkering verwacht wordt. Ten behoeve van dit inzicht wordt de algemene uitkering inclusief de loon- en prijscompensatie voor de komende jaren geraamd. Deze loon- en prijscompensatie wordt vervolgens geparkeerd worden op een stelpost, ter dekking van de verwachte loon- en prijsstijgingen bij de komende begrotingen.

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

Onderwerp	2023	2024	2025	2026
Raming algemene uitkering in “lopende prijzen”	186.684	188.309	191.164	191.164
Totaal constante prijzen (septembercirculaire 2021)	183.911	183.268	183.852	183.852
Loon- en prijscompensatie Algemene Dienst 2023 t/m 2026 cumulatief	2.773	5.041	7.312	7.312

Loon- en prijscompensatie 2023 (septembercir. 2021) – reeds verwerkt in het saldo van de technische begroting 2023 – 2026	2.773	2.773	2.773	2.773
Saldo loon- en prijscompensatie Algemene Dienst 2023 t/m 2026 cumulatief	0	2.267	4.539	4.539*

*Bij de meicirculaire 2022 wordt duidelijk hoeveel loon- en prijscompensatie voor 2026 beschikbaar is. Dit zal vervolgens aan deze stelpost worden toegevoegd.

Algemene dienst

Daarmee wordt in de begroting 2023 – 2026 de volgende stelpost loon- en prijscompensatie voor 2024 t/m 2026 opgenomen.

Onderwerp	Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig			
	2023	2024	2025	2026
Loon- en prijscompensatie Algemene Dienst 2023 t/m 2026 cumulatief		2.267	4.539	4.539*

*Bij de meicirculaire 2022 wordt duidelijk hoeveel loon- en prijscompensatie voor 2026 beschikbaar is. Dit zal vervolgens aan deze stelpost worden toegevoegd.

Deze stelpost wordt betrokken bij het opstellen van de begrotingen 2024 en verder.

2.9 Stelpost areaalmutaties

Het aantal woningen en inwoners fluctueert van jaar tot jaar. Hoewel dit op het totaal van beperkte omvang is, kan dit wel extra lasten voor de gemeente met zich meebrengen alsook extra baten. Zo zal bijvoorbeeld het bouwen van extra woningen leiden tot een groter gebied dat beheert moet worden. Daar staat dan weer tegenover dat de extra woningen en inwoners leiden tot een hogere algemene uitkering en meer OZB-inkomsten. Een en ander vice versa bij een daling van het aantal woningen en inwoners.

Net als de hierboven genoemde meerjarige loon- en prijscompensatie is het de bedoeling om hiermee meer inzicht te creëren in de verwachte toekomstige groei (en krimp) van onze gemeente. Het verloop van de stelpost ziet er als volgt uit. Hierbij is rekening gehouden met de voorgesteld onttrekking voor het knelpunt areaaluitbreiding Beheer.

Onderwerp	Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig				
	2022	2023	2024	2025	2026
Stelpost Areaalmutaties	284	275	200	226	226
Areaalmutaties OZB 2022 t/m 2026	15	68	153	150	238
Areaaluitbreiding beheer de Schoener, Veerkade fase 1 en Terras aan de Maas fase 2		PM	PM	PM	PM
Saldo	299	343	353	376	464

Met het opstellen van de programmabegroting 2023 – 2026 zal deze stelpost verder worden geactualiseerd.

3. Indeling programmabegroting 2023 - 2026

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de indeling aangegeven voor de programmabegroting 2023 – 2026. Per programma is, conform de programmabegroting 2022 -2025 een aantal thema's benoemd welke de (politieke) essentie van het betreffende programma weergeven. Per thema worden vervolgens de volgende punten aangegeven:

- Wat willen we bereiken? (doelen en indicatoren)
- Wat gaan we daarvoor doen? (activiteiten, inzet, etc.)
- Financiën (lasten en baten)
- Verbonden partijen

Naast de onderstaande programma's en thema's zal de programmabegroting, net als in de vorige gemeenteraadsperiode een bestuurlijke samenvatting (hoofdpunten beleid en financiën), paragrafen (specifieke onderwerpen) en de financiële begroting (financieel technische informatie over de opbouw van de begroting) bevatten.

3.2 Programma's

1. Bestuur en dienstverlening

Thema's

- 1.1 Bestuur
- 1.2 Burgerzaken
- 1.3 Dienstverlening

2. Schoon, heel en veilig

Thema's:

- 2.1 Openbare orde & veiligheid
- 2.2 Beheer openbare ruimte
- 2.3 Accommodaties & parkeren

3. Duurzaam ontwikkelen en wonen

Thema's:

- 3.1 Ruimtelijke ontwikkeling
- 3.2 Bereikbaarheid & mobiliteit
- 3.3 Duurzaamheid
- 3.4 Wonen
- 3.5 Bouwprojecten & grondexploitatie

4. Ondernemen en ontspannen

Thema's:

- 4.1 Economie
- 4.2 Cultuur
- 4.3 Recreatie & toerisme
- 4.4 Cultureel erfgoed
- 4.5 Sport

5. Leren, participeren en ondersteunen

Thema's:

- 5.1 Onderwijs
- 5.2 Thuis in de Wijk
- 5.3 Maatwerk Jeugd
- 5.4 Maatwerk volwassenen
- 5.5 Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie
- 5.6 Volksgezondheid

6. Overzichten

Thema's:

- 6.1 Ondersteuning organisatie
- 6.2 Treasury
- 6.3 Vennootschapsbelasting
- 6.4 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
- 6.5 Onroerende Zaakbelasting
- 6.6 Overige belastingen
- 6.7 Overige baten en lasten

3.3 Paragrafen

- Lokale Heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheer
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Corona
- Overige ontwikkelingen

4. Bijlage I Indexatie

De meerjarenraming van Nissewaard wordt in constante prijzen geraamd, dat wil zeggen de baten en lasten worden meerjarig niet geïndexeerd. Deze indexatie wordt op jaarbasis gedaan bij het opstellen van de nieuwe (technische) begroting voor het komende dienstjaar en vastgelegd in de perspectiefnota. Het uitgangspunt voor deze indexatie is dat de baten en lasten met de inflatie meebewegen.

Bij het indexeren zijn er vier mogelijkheden:

- Geen indexatie
- Alleen loonindexatie
- Alleen prijsindexatie
- Gemengde indexatie

Op basis van de soort kosten is per lasten- en baten categorie bepaald welke indexatie van toepassing is.

Voor de indexatie van de begroting 2023 wordt teruggekeken naar eerdere indexatie prognoses op basis van de realisatiecijfers die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) hiervoor afgeeft. Voor de prognoses van indexatie maken we gebruik van de informatie van het Centraal Planbureau (CPB) de Macro Economische Verkenning (MEV) en het Centraal Economisch Plan (CEP).

4.1 Prijzen

Deze indexatie wordt gebruikt voor de materiële budgetten.

Herberekening 2021

In de Perspectiefnota 2022 is uitgegaan van 1,4% als stijgingspercentage materiële kosten 2021. Op basis van het CBS is het inflatiepercentage 2021 op 2,7% uitgekomen. In de Perspectiefnota 2023 vindt er dan ook een correctie plaats van 1,3%.

Inschatting 2022

In de Perspectiefnota 2022 is 1,4% opgenomen als stijgingspercentage materiële kosten 2022. Op basis van de prognose van het CPB september 2021 wordt voor 2022 een stijgingspercentage van 2,5% voorspeld. In de Perspectiefnota 2023 vindt er dan ook een correctie plaats van 1,1%.

Inschatting 2023

De prognose voor 2023 wordt geschat op 2%. Dit, in het verlengde van het streefpercentage van de Europese Centrale Bank.

Ten opzichte van de begroting 2022 vindt daarmee een prijsindexatie plaats van 4,4% (1,3% nacalculatie 2021 + 1,1% bijstelling inschatting 2022 + 2% inschatting 2023).

Conclusie: Indexatie prijzen 2023 +4,4 %

4.2 Lonen

De huidige CAO loopt van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023.

Voor de berekening van het stijgingspercentage voor personele kosten in 2023 worden de volgende componenten meegenomen:

- a. Gevolgen van CAO-ontwikkelingen.
- b. Wijzigingen in de werkgeverspremies, zoals pensioen-, WAO- en ziektekostenpremies.
- c. Reguliere jaarlijkse periodieke verhogingen van individuele loonkostenontwikkelingen.

Herberekening 2021

In de Perspectiefnota 2022 is 4,71% opgenomen als stijgingspercentage loonkosten 2021. In de Perspectiefnota 2023 vindt daar conform de afgesloten CAO een correctie op plaats van -1,27%.

Inschatting 2022

In de Perspectiefnota 2022 is 2% opgenomen als stijgingspercentage loonkosten 2022. In de Perspectiefnota 2023 wordt dit percentage 2,47%, derhalve een correctie van 0,47%. Dit betreft een correctie op de raming van de CAO-stijging van 1,67% en – 1,2% daling van de werkgeverslasten.

Inschatting 2023

Voor 2023 wordt een stijging van de loonkosten geraamd van 3,1%. Dit bestaat uit 0,6% doorwerking CAO 2022, 2% verwachte stijging van het CAO gerelateerd loon en 0,5% als verwachte stijging werkgeverslasten.

Herberekening 2021

CAO ontwikkelingen	2,65%	1,38%	-1,27%
Werkgeverspremies	36,59%	36,59%	0,00%
Periodieken en loonontwikkeling	0,5%	0,5%	<u>0,00%</u>
			-1,27%

Inschatting 2022

Doorwerking CAO 2021	0,00%	1,37%	1,37%
CAO ontwikkelingen	1,50%	1,80%	0,30%
Werkgeverspremies	37,59%	36,39%	<u>-1,20%</u>
			0,47%*

Inschatting 2023

Doorwerking CAO 2022	0,00%	0,60%	0,60%
CAO ontwikkelingen	0,00%	2,00%	2,00%
Werkgeverspremies	36,39%	36,89%	<u>0,50%</u>
			3,10%*

*De periodieken en loonontwikkeling wordt met ingang van de begroting 2022 – 2025 niet langer als percentage in de technische begroting verwerkt, maar als bedrag.

De effecten 2021, 2022 en 2023 bij elkaar geteld geven een indexatie voor lonen van 2,3% ten opzicht van de begroting 2022.

Conclusie : Indexatie lonen 2023 +2,3%

4.3 Samengesteld percentage

Bepaalde budgetten in de begroting bestaan zowel uit prijs- als looncomponenten. Bijvoorbeeld subsidies aan instellingen. Voor de indexatie van deze budgetten wordt uitgegaan van een

samengesteld percentage van het geraamde prijs- en loonstijgingspercentage op basis van een verhouding van 50% materiële en 50% personele kosten.

De berekening hiervan ziet er als volgt uit:

50% x stijging personele kosten	:	50% x 2,30%	= 1,15%
<u>50% x prijsstijging</u>	<u>+</u>	<u>50% x 4,40%</u>	<u>= 2,20% +</u>
stijging samengestelde budgetten	:		3,35%

Conclusie : Indexatie samengestelde budgetten en belastingen en tarieven 2023 +3,35 %

4.4 Actualisatie raming loon- en prijsstijging 2023

Zoals aan het begin van het hoofdstuk Financieel perspectief 2022 – 2026 is aangegeven zijn de ramingen voor de loon- en prijsstijgingen 2023 in januari 2022 gemaakt. Inmiddels is duidelijk dat de opgelopen inflatie voornamelijk aanhoudt. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft op basis hiervan dan ook de prognoses voor 2022 en 2023 bijgesteld, zie het Centraal Economisch Plan (CEP) 2022. Hierin wordt aangegeven dat de verwachte inflatie in 2022 5,2% bedraagt en voor 2023 2,4%. Ten opzichte van de hierboven opgenomen raming betekent dit dat de geraamde prijsstijging voor 2022 van 2,5% met 2,7% verhoogd moet worden naar 5,2%. Voor 2023 dient de geraamde prijsstijging van 2% met 0,4% verhoogd te worden naar 2,4%.

De prijsstijging voor de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 komt daarmee uit op: 4,4% + 2,7% (correctie 2022) + 0,4% (correctie 2023) = 7,5%.

Ten aanzien van de raming van de loonstijging 2023 wordt voorgesteld om deze aan te laten sluiten bij het verwachte inflatiepercentage voor 2023 ad 2,4%. Ten opzichte van de hierboven opgenomen raming betekent dit dat de geraamde loonstijging voor 2023 van 2% met 0,4% verhoogd moet worden naar 2,4%.

De loonstijging voor de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 komt daarmee uit op: 2,3% + 0,4% (correctie 2023) = 2,7%.

Het mixpercentage komt daarmee op:

50% x stijging personele kosten	:	50% x 2,70%	= 1,35%
<u>50% x prijsstijging</u>	<u>+</u>	<u>50% x 7,50%</u>	<u>= 3,75% +</u>
stijging samengestelde budgetten	:		5,10%

Conclusie : Indexatie samengestelde budgetten en belastingen en tarieven 2023 +5,1 %

4.5 Toelichting berekeningswijze belastingen (OZB) en tarieven (riolering)

Hierboven is aangegeven dat het indexatiepercentage voor de gemeentelijke belastingen en tarieven voor 2023 5,1% bedraagt. Houdt dat nu ook in dat daarmee het *stijgingspercentage* van de belastingen en tarieven voor 2023 automatisch 5,1% bedraagt? Nee, het uiteindelijke stijgingspercentage kan afwijken. Dit kan geïllustreerd worden aan de hand van een drietal voorbeelden: de OZB-tarieven, het rioolrecht en de afvalstoffenheffing.

OZB

Voor de OZB-tarieven zijn er naast het indexatiepercentage diverse andere factoren van invloed op de hoogte van het stijgingspercentage. Gedacht kan worden aan de waarde-ontwikkeling van woningen. Wanneer woningen meer waard worden, daalt het OZB-tarief. Wanneer woningen minder waard worden, stijgt dit tarief. Hierdoor wordt een door de tijd heen zo gelijkmatig mogelijke belastingdruk bewerkstelligd. Wanneer deze correctie niet zou plaatsvinden, zou dat flinke schommelingen veroorzaken in het bedrag dat inwoners jaarlijks aan OZB moeten betalen, maar ook wat de gemeente jaarlijks aan OZB ontvangt. Dit is voor onze inwoners niet wenselijk, maar ook niet voor de gemeente. Hiermee zouden flinke schommelingen in de begroting kunnen ontstaan, wat het moeilijker maakt om een stabiel gemeentelijk beleid te voeren.

Daarnaast wordt in de hoogte van de tarieven rekening gehouden met bijvoorbeeld 'oninvorderbare aanslagen'. Waarom gebeurt dat? Het is de bedoeling dat de in de (technische) begroting geraamde OZB-inkomsten worden binnen gehaald, in dit geval vermeerderd met 5,1%. Wanneer geen rekening gehouden zou worden met 'oninvorderbaar' zou de geraamde belastingopbrengst nooit gehaald worden met als gevolg een tekort in de begroting en een nadeel bij de jaarrekening.

Bij het bepalen van de OZB-tarieven voor 2022 wordt gekeken naar de in de begroting geraamde opbrengst. Deze wordt vermenigvuldigd met 5,1%. Daarmee is de te innen OZB-opbrengst bepaald. Vervolgens wordt rekening gehouden met oninvorderbaar, leegstand (bij niet-woningen) en waardemutaties. Ter illustratie:

Opbrengst OZB begroting 2022 + 5,1% inflatiestijging = te realiseren opbrengst OZB 2023.

Ter realiseren opbrengst OZB 2023 = totale waarde onroerend goed x OZB-tarief 2023

Om het tarief 2023 te bepalen wordt dus de te realiseren opbrengst OZB 2022 als uitgangspunt genomen. Vervolgens wordt in de tariefsbepaling rekening gehouden met (mutaties ten aanzien van) waardeontwikkeling als gevolg van bezwaarschriften, oninvorderbaar en leegstand.

Rioolrecht

Het tarief voor het rioolrecht is naast de hoogte van het inflatiepercentage afhankelijk van de kosten welke de gemeente moet maken om de afvoer van (afval)water te regelen. Zo leiden meer investeringen (kosten) tot een hoger tarief.

Afvalstoffenheffing

Ook voor dit tarief geldt dat er meer aspecten van invloed zijn dan alleen het inflatiepercentage. In dit geval zijn vooral de hoeveelheid aangeboden afval en de verwerkingskosten van dat afval bepalende factoren.

De belastingtarieven worden in concept berekend bij de begroting 2023 waarna in december 2022 de tarieven ter definitieve vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

5. Bijlage II Overzicht knelpunten 2022 – 2026

Onderstaand wordt een overzicht inclusief bijbehorende toelichting weergegeven van de geïnventariseerde knelpunten voor 2022 – 2026.

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

Nr.	Omschrijving	Lasten/ Baten	2022	2023	2024	2025	2026
Bestuur en dienstverlening							
Burgerzaken							
1.	Burgerzaken	Lasten	-13	17	88	1	1
	Burgerzaken	Baten	45	-17	-146	37	37
2.	Burgerzaken - verkiezingen	Lasten	-12	-12	-12	-12	-12
3.	Burgerzaken – LSI-project	Lasten		-82			
	Burgerzaken – LSI-project vrijval lasten	Lasten	13	14	15	15	15
	Totaal Bestuur en dienstverlening		33	-80	-55	41	41
Schoon, heel en veilig							
Openbare orde en veiligheid							
4.	VRR – reeds besloten extra taken + bijdragemethodiek	Lasten	-22	-334	-279	-340	-359
Beheer openbare ruimte							
5.	Prijsstijgingen onderhoudscontracten Groen, Bomen en Onkruidbestrijding	Lasten	-1.803	-2.547	-2.498	-2.368	-1.868
6.	Prijsstijgingen overige beheerplannen	Lasten	PM	PM	PM	PM	PM
7.	Stelpost Beheer - vervangingen	Lasten					-225
8.	Areaaluitbreiding beheer de Schoener, Veerkade fase 1 en Terras aan de Maas fase 2	Lasten	PM	PM	PM	PM	PM
	Dekking stelpost Areaalmutaties	Lasten	PM	PM	PM	PM	PM
9.	Riolering	Lasten	-17				
		Baten	17				
10.	Baggeren haven	Lasten	-6				
11.	Inhuur VTH	Lasten	-71				
12.	Onderwijshuisvesting	Lasten	-471				
	Onderwijshuisvesting	Baten	287				
13.	Stormschade	Lasten	-500				
14.	Speeltuin NAM	Lasten	-10				
	Speeltuin NAM	Baten	10				
15.	Investeringen riolering	Lasten	-11	-11	-11	-11	-11
	Rioolheffing	Baten	11	11	11	11	11

Nr.	Omschrijving	Lasten/ Baten	2022	2023	2024	2025	2026
16.	Geluidswerende maatregelen Heemraadlaan	Lasten		-31	-31	-31	-31
	Stelpost Beheer	Lasten		31	31	31	31
	Accommodaties en parkeren						
17.	Onderhoud accommodaties	Lasten		-970	-1.270	-1.570	-1.870
18.	Streekarchief	Lasten		-80	-80	-80	-80
19.	Beheer parkeergarage Westakker	Lasten		-53	-53	-53	-53
20.	Stijging energielasten - gas	Lasten		-300	-300	-300	-300
21.	Stijging energielasten - elektriciteit	Lasten		PM	PM	PM	PM
22.	Prijsstijgingen aanbesteding toegangssystemen, kentekenparkeren parkeergarages	Lasten	PM	PM	PM	PM	PM
23.	Installatie en beheer AED's	Lasten	-33	-8	-8	-8	-8
	Totaal Schoon, heel en veilig		-2.619	-4.292	-4.488	-4.719	-4.763
	Duurzaam ontwikkelen en wonen						
	Ruimtelijke ontwikkeling						
24.	Stijging VAT-kosten + overige prijzen	Lasten	PM	PM	PM	PM	PM
25.	Grote verkeersaanpassingen i.v.m. ruimtelijke ontwikkelingen	Lasten	PM	PM	PM	PM	PM
26.	Omgevingswet - uitvoering + gezondheidsadvisering GGD	Lasten	-30	-214	-214	-214	-214
	Verhogen/nieuwe leges tarieven anders reorg. best. org.	Baten		100	100	100	100
27.	Anterieure overeenkomsten – storting reserve Projecten	Lasten	-12				
	Anterieure overeenkomsten	Baten	12				
28.	Inhuur bouwvergunningen	Lasten	-473				
	Bouwleges	Baten	473				
29.	KTA-maatregelen – overheveling	Lasten	-43				
	KTA-maatregelen - overheveling	Baten	43				
30.	Windpark Brielse Maasdijk	Lasten	-105				
	Windpark Brielse Maasdijk - bijdrage uitvoerder	Baten	105				
	Bereikbaarheid en mobiliteit						

Nr.	Omschrijving	Lasten/ Baten	2022	2023	2024	2025	2026
31.	Formatie Verkeer en Vervoer	Lasten	-60	-60	-157	-157	-157
	Dekking anterieure ov.komsten/keuzes maken	Baten			97	97	97
	Duurzaamheid						
32.	Energietransitie - uitvoeringslasten (€ 2 á 3 mln per jr)	Lasten		PM	PM	PM	PM
	Vergoeding Rijk klimaatakkoord (€ ???)	Baten		PM	PM	PM	PM
33.	Energietransitie - onderzoeks- en investeringskosten	Lasten		PM	PM	PM	PM
	Wonen						
34.	Uitbreiding capaciteit i.v.m. toename aanvragen vergunningen	Lasten		-255	-255	-255	-255
	Legesink. i.r.t. Wet kwal.borging bouwen (Wkb)	Baten		125	125	125	125
35.	Aanleg 3 standplaatsen voor woonwagens (investering € 300.000)	Lasten		-14	-14	-14	-14
	Huurinkomsten	Baten		PM	PM	PM	PM
	Totaal Duurzaam ontwikkelen en wonen		-90	-318	-318	-318	-318
	Ondernemen en ontspannen						
	Cultuur						
36.	Exploitatie De Stoep	Baten	PM				
	Totaal Ondernemen en ontspannen		0	0	0	0	0
	Leren, participeren en ondersteunen						
	Onderwijs						
37.	Onderwijshuisvesting nieuw IHP (scholen + gymzalen) (invest. € 24 miljoen)	Lasten			-250	-750	-1.000
38.	Onderwijshuisvesting – VAT-kosten (€ 7,2 miljoen)	Lasten			-60	-190	-250
39.	Tijdelijke huisvesting + 1e inrichting	Lasten	PM	PM			
	Reserve Onderwijshuisvesting	Baten	PM	PM			
40.	Externe advisering opstellen IHP	Lasten	-75				
	Reserve Onderwijshuisvesting	Baten	75				
41.	Onderwijshuisvesting - lasten	Lasten	46		-28	-28	-28

Nr.	Omschrijving	Lasten/ Baten	2022	2023	2024	2025	2026
	Onderwijshuisvesting - baten	Baten	137		28	28	28
	Totaal Leren, participeren en ondersteunen		183	0	-310	-940	-1.250
	Overzichten						
	Ondersteuning organisatie						
42.	Vrijval stelpost stijg. pensioenpremie per 1-1-2022	Lasten	586	586	586	586	586
43.	Flankerend beleid	Lasten			-250	-250	-250
44.	Stelpost ICT	Lasten	-600		-400	-400	-400
	Algemene uitkering						
45.	Herverdeeleffect Gemeentefonds (GF)	Baten		-638	-1.913	-3.000	-3.000
46.	Regeerakkoord (RA)	Baten	1.529	2.973	6.380	7.475	338
47.	Verrekening GF + RA 37% naar Sociaal Domein	Lasten	-566	-864	-1.653	-1.656	985
48.	Extra inzet stelpost loon- en prijsstijgingen regeerakkoord	Baten	1.302	1.911	1.911	1.911	1.911
49.	Verrekening 37% naar Sociaal Domein	Lasten	-482	-707	-707	-707	-707
	OZB en overige belastingen						
50.	OZB/WOZ - lasten	Lasten	-15	-13	-13	-13	-13
51.	Belastingen en tarieven – actualisatie index	Baten		304	304	304	304
52.	OZB/WOZ - baten	Baten	15	68	153	150	238
	Stelpost Areaalmutaties	Lasten	-15	-68	-153	-150	-238
53.	Perceptiekosten	Lasten	-8	-6	-6	-6	-6
	Totaal Overzichten		1.746	3.546	4.239	4.244	-252
	Coronacrisis						
54.	Inhuur BOA's	Lasten	-100				
	Inhuur Horecastewards	Lasten	-125				
	Parkeren	Baten	-100				
	BIZ bijdrage	Lasten	-150				
	Inhuur formatie Burgerzaken	Lasten	-80				
	Inhuur Communicatie Covid-19	Lasten	-80				
	Reserve Coronamaatregelen	Baten	635				
	Totaal		0	0	0	0	0
55.	Sociaal Domein		0	0	0	0	0
	Totaal knelpunten		-747	-1.144	-932	-1.692	-6.542

Toelichting knelpunten

5.1 Bestuur en dienstverlening

Burgerzaken

1. Burgerzaken

In 2024 start de vijf jaar durende piek in het aantal aanvragen voor reisdocumenten (gevolg verlenging geldigheidsduur naar 10 jaar voor volwassenen) en constateren we dat de stijging van het aantal naturalisatieaanvragen structureel is. De budgetten burgerzaken zijn bijgesteld op basis van de herziene prognoses op basis van selectie aflooptdatum (reis)documenten. Per saldo levert dit een voordeel op van € 32.000 in 2022, € 0 in 2023, nadeel van € 58.000 in 2024 en vanaf 2025 € 38.000 voordeel.

2. Burgerzaken - verkiezingen

Bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart dit jaar is in Nissewaard voor het eerst gebruik gemaakt van de Craft telmethode. Deze telmethode is logistiek zeer efficiënt, transparant en leidt tot een nagenoeg foutloos resultaat. Bovendien Corona proof omdat er tijdens het tellen niet gelopen wordt. De ervaringen zijn zo positief dat continuering gewenst is. De geraamde uitgaven zijn voor klassikale en digitale instructies en updates van methodiek en formulieren. De komende jaren wordt elk jaar een verkiezing verwacht (Waterschap, Europees parlement, 2e Kamer, gemeenteraad).

3. Burgerzaken – LSI-project + vrijval lasten

In de septembercirculaire 2021 zijn structurele middelen ontvangen voor Landelijke Structuur Interventieteams (LSI). In de LSI werken gemeenten samen met andere overheidsorganisaties ter voorkoming en terugdringing van belasting- en premiefraude, toeslagenfraude, uitkeringsfraude, overtredingen van arbeidswetgeving en daarmee samenhangende misstanden zoals door de LSI aangeduid. Voor de ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van projecten binnen de LSI stelt het ministerie van SZW vanaf 2022 jaarlijks € 2,5 miljoen beschikbaar via de algemene uitkering. Voor Nissewaard een structurele plus van € 13.337 in 2022 tot € 14.413 in 2025.

Nissewaard doet mee met dit LSI-project in 2023 waarbij informatie zal worden gedeeld en wordt samengewerkt met landelijke ketenpartners zoals het UWV en Belastingdienst. Dit met als doel projectmatig de Basisregistratie personen (BRP) van Nissewaard naar een hoger niveau brengen. Direct gevolg van een correcte registratie van inwoners in de BRP is dat er ook correct gebruik gemaakt wordt van diverse financiële- en fiscale regelingen die gekoppeld zijn aan de adresregistratie in de BRP. De geraamde kosten in 2023 hebben betrekking op personele inzet. Tegenover de incidentele kosten in 2023, vallen de structurele middelen voor LSI vrij.

5.2 Schoon, heel en veilig

Openbare orde en veiligheid

4. VRR– reeds besloten extra taken + bijdragemethodiek

De kosten voor de DVO met de Veiligheidsregio nemen toe door de in het Algemeen Bestuur van d.d. 8 december 2021 vastgestelde Ontwikkelagenda. Door verbreding van het takenpakket van de Veiligheidsregio zijn de huidige middelen niet meer toereikend en wordt er in de komende 4 jaar trapsgewijs het budget verhoogd. De in hetzelfde AB vastgestelde nieuwe financieringsystematiek heeft een nog enigszins dempend effect op deze verhoging. Nissewaard is hierin voordeel gemeente. Naast de aanpassing van het accres en de indexering heeft dit uiteindelijk nadelige gevolgen voor de begroting. De FLO valt vanaf 2024 in de afspraken van de DVO en het daarvoor geraamde budget valt hiermee vrij. Dit is ook meegenomen in de meerjarige bedragen behorende bij dit knelpunt.

Beheer openbare ruimte

5. Prijsstijgingen onderhoudscontracten Groen, Bomen en Onkruidbestrijding

Door stijgende prijzen in de markt zijn de contracten voor het groenonderhoud ruim 2 x zo duur geworden. Het betreft de contracten voor schoffelen, het maaien van het gazon en het onderhoud van bermen. Ook de contracten voor het cyclisch onderhoud van bomen zijn door stijgende prijzen in de markt ruim 2 x zo duur geworden.

Verder is de aanbesteding van het onkruidbeheer is afgerond waarin tevens de motie is meegenomen waarin de raad heeft aangegeven dat het niveau in de winkelcentra verhoogd moet worden naar A.

6. Prijsstijgingen overige beheerplannen

Gezien de ontwikkelingen op de terreinen groen, bomen en onkruidbestrijding worden ook bij andere beheerplannen prijsstijgingen verwacht.

Voor onderhoud van het stedelijk water wordt momenteel een beleids-beheerplan Stedelijk Water opgesteld voor het onderhoud van sloten, duikers, fonteinen, beschoeiingen en peilbuizen. De raming van de structurele lasten zijn hoger dan de huidige budgetten. Het exacte extra benodigde budget moet nog berekend worden. De overschrijding kan 1/3e deel worden toegerekend aan riolering.

7. Stelpost Beheer – vervangingen

In 2020 is het meerjaren uitvoeringsplan Beheer 2020-2025 vastgesteld. Met de vaststelling van dit plan is de stelpost Beheer in zijn geheel ingezet. Om ook op termijn vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte te kunnen blijven doen, is structureel extra budget nodig.

8. Areaaluitbreiding beheer de Schoener, Veerkade fase 1 en Terras aan de Maas fase 2 / Dekking stelpost Areaalmutaties

Per 2023 gaat het beheer van de openbare ruimte van de Schoener, Veerkade fase 1 en Terras aan de Maas fase 2 over naar de teams die verantwoordelijk zijn voor het klein en groot onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Dit knelpunt kan gedekt worden door de stelpost Areaalmutaties.

9. Riolering

De opbrengsten uit de Rioolheffing zijn hoger dan geraamd. Deze extra opbrengsten worden toegevoegd aan de voorziening Riolering.

10. Baggeren haven

Bewoners van de Haven die een ligplaats hebben, betalen een jaarlijkse bijdrage voor het baggeren van de haven. Deze bijdrage wordt jaarlijks gestort in de reserve Beheer. De bijdragen zijn in 2021 wel ontvangen, maar de storting in de reserve heeft abusievelijk in 2021 niet plaatsgevonden. Dit dient in 2022 alsnog te gebeuren.

11. Inhuur VTH

Inhuur is noodzakelijk i.v.m. achterstallig bijwerken van beleidsstukken en verordeningen.

12. Onderwijshuisvesting

In 2021 was er budget beschikbaar voor de tijdelijke huisvesting van de Elementen en de Vlasbloem. Dit budget had moeten worden overgeheveld naar 2022, maar is abusievelijk in de reserve

Onderwijshuisvesting gestort. Dit budget moet alsnog in 2022 beschikbaar worden gesteld. Daarnaast wordt de begroting aangepast op de laatste financiële doorrekening Onderwijshuisvesting (zie ook programma 5). E.e.a. is budgettair neutraal.

13. Stormschade

In 2022 hebben we 4 stormen gehad die geleid hebben tot veel schade zoals aan Bomen, Bosplantsoen, wegen, Verlichten en overige verhardingen. Op dit moment is nog niet bekend of deze kosten via de verzekering te verhalen zijn en wat dan de vergoeding is.

14. Speeltuin NAM

Van de NAM is een bijdrage ontvangen voor de aanleg van een natuurspeeltuin in Waterland. Door o.a. het betrekken van de inwoners bij de plannen, past de aanleg niet binnen het beschikbaar gestelde budget van € 100.000. De NAM heeft nog € 10.000 extra toegezegd. Het restant van de meerkosten van € 60.000 wordt gedekt uit de stelpost Beheer.

15. Investerings riolering / Rioolheffing

Voor de projecten Vondelsingel en Christiaan Huygenslaan vallen de kosten voor de riolering hoger uit dan geraamd. De hogere kapitaallasten als gevolg hiervan worden gedekt uit de voorziening Riolering.

16. Geluidswerende maatregelen Heemraadlaan / Stelpost Beheer

Bij de asfaltering van de Heemraadlaan worden maatregelen genomen om het geluid vanaf de weg voor de omliggende woningen te reduceren. De extra kosten voor het toepassen van geluidsreducerend asfalt en het realiseren van geluidsschermen bedragen € 366.000. De extra kapitaallasten worden gedekt uit de stelpost Beheer. Daarnaast is er de wens om voor de woningen ten noorden van de Heemraadlaan, tussen de Beukenlaan en de Schenkelweg, ook geluidwerende maatregelen te treffen. Dit deel van de Heemraadlaan komt nog niet in aanmerking voor grootschalig onderhoud waarbij het aanbrengen van geluid reducerend asfalt nog niet aan de orde is. Het is wel mogelijk een geluidsscherm te plaatsen. De kosten bedragen € 215.000. De extra kapitaallasten komen ten laste van de stelpost Beheer.

Accommodaties en parkeren

17. Onderhoud accommodaties

Met een extern bureau is aan de hand van een schouw van de gemeentelijke accommodaties een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Op basis hiervan is geconcludeerd dat om de accommodaties op het huidige niveau te kunnen onderhouden er de komende jaren extra geld nodig is. Voor de jaren 2023 – 2026 gaat het om een bedrag van € 1 miljoen oplopend naar € 1,9 miljoen.

18. Streekarchief

Over de huisvesting van het streekarchief is door de deelnemende gemeenten geruime tijd gediscussieerd. Inmiddels is besloten tot het verbouwen/uitbreiden van de huidige locatie. Samen met nog te bepalen wijziging van de verdeelsleutel voor de bijdragen van de deelnemende gemeenten wordt stijging van het benodigde budget geraamd van € 80.000 structureel.

19. Beheer parkeergarage Westakker

In het verleden is het beheer van de openbare parkeergarage Westakker onvoldoende geborgd. Vanwege het openkarakter werd deze meegenomen als onderdeel van het beheer van de openbare ruimte. Vanaf 2019/20 heeft een grondige renovatie plaatsgevonden.

Om het beheer van deze garage nu goed te borgen wordt voorgesteld structureel € 53.000 beschikbaar te stellen.

20. Stijging energielasten – gas

Voor 2023 is de eerste 25% van de benodigde hoeveelheid ingekocht. Hieruit volgde een prijsstijging van 68%. Wanneer dit door vertaald wordt naar de totale jaarlijkse gaskosten, gaat het hier om € 300.000 aan extra kosten per jaar.

21. Stijging energielasten – elektriciteit

Gezien de huidige marktontwikkelingen worden er momenteel geen contractaanbiedingen gedaan. Hierdoor is er geen indicatie van een prijsstijging te geven. Prijsstijgingen worden hier wel voorzien.

22. Prijsstijgingen aanbesteding toegangssystemen, kentekenparkeren parkeergarages

Met de stijgende prijzen in de markt bestaat ook het risico dat de aanbestedingen voor de toegangssystemen en het kentekenparkeren in de parkeergarages duurder uitvalt.

23. Installatie en beheer AED's

Naar aanleiding van een gift voor de aanschaf van AED's is nog budget benodigd om deze te installeren en te beheren.

5.3 Duurzaam ontwikkelen en wonen

Ruimtelijke ontwikkeling

24. Stijging VAT-kosten + overige prijzen

Met bouwprojecten in reeds bebouwd gebied is een toename te zien in begeleidingskosten van zo'n 16% naar zo'n 30%. Dit heeft met name te maken met het feit dat binnenstedelijk bouwen complexer is dan bouwen in het "weiland". Daarnaast zijn de bouwkosten en kosten voor grondstoffen de laatste maanden (zeer) sterk gestegen. Dit maakt dat bouwoffertes soms 'dagkoersen' zijn. Daar waar dit bij betreffende projecten leidt tot knelpunten zal daar nader over geadviseerd worden.

25. Grote verkeersaanpassingen i.v.m. ruimtelijke ontwikkelingen

Ruimtelijke projecten die ontwikkeld worden door een projectontwikkelaar brengen vaak ook verkeerskundige aanpassingen met zich mee. De kosten van dergelijke aanpassingen worden in de regel via anterieure overeenkomsten neergelegd bij de betreffende projectontwikkelaar. Wanneer het echter zeer majeure aanpassingen betreft kan het zo zijn dat de gemeente toch een deel van de kosten draagt om bepaalde gewenste ontwikkelingen economisch haalbaar te maken. Indien van toepassing zal hier separaat over geadviseerd worden.

26. Omgevingswet - uitvoering + gezondheidsadvisering GGD / Verhogen/nieuwe leges tarieven anders reorg. best. org.

Met de komst van de Omgevingswet krijgt het vooroverleg een (nog) belangrijke(r) plek. Vanaf 1 januari 2023 als de Omgevingswet in gaat, wordt het verlenen van vergunning bij complexe initiatieven anders:

- De procedure van 8 weken wordt de standaardprocedure; de afhandeling van de aanvraag moet dus veel sneller;
- Bij een aanvraag voor meerdere overheden wordt de gemeente aanspreekpunt en verantwoordelijk voor de afhandeling in de keten;
- Bij de beoordeling van een vergunningaanvraag wordt integraal naar alle aspecten van de fysieke leefomgeving gekeken;
- Bij het aanvragen van een vergunning moet de initiatiefnemer aangeven of en hoe er is geparticipeerd;
- De houding naar de initiatiefnemer verandert van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Dat betekent dat de overheid meer gaat adviseren en denken in mogelijkheden.

Om dit proces beter te kunnen stroomlijnen wordt vanuit het programma Omgevingswet de Omgevingstafel (werkwijze) geïmplementeerd in de organisatie.

De casemanager is het eerste aanspreekpunt voor de initiatiefnemer, maar ook de vertegenwoordiger van de initiatiefnemer binnen de gemeente. De casemanager is vooral de organisatorische spil: de casemanager heeft contact met het planningsbureau over wanneer de omgevingstafels plaatsvinden en zorgt dat de juiste mensen hierbij aan tafel zitten. Ook zal de casemanager de initiatiefnemer herinneren aan de voortgang van de planning en het informeren en betrekken van belanghebbenden. De casemanager houdt ook de kosten in de hand.

Verder moet de gemeente met de komst van de Omgevingswet gezondheid opnemen in zowel onze omgevingsvisie als het omgevingsplan. Ook wordt gezondheid een integraal onderdeel bij de beoordeling van ruimtelijke initiatieven. Deze wordt bij de GGD belegd.

Om de bovenstaande kosten die voortvloeien uit de Omgevingswet te kunnen dekken wordt voorgesteld om de betreffende leges en tarieven zoveel mogelijk kostendekkend te maken. Ook zal worden bekeken in hoeverre nieuwe leges en tarieven kunnen worden geïntroduceerd passend bij de nieuwe taken vanuit de Omgevingswet. Mocht dit onverhoopt tot onvoldoende dekking leiden, dan kan ook de optie om de bestaande organisatie te wijzigen verkend worden.

27. Anterieure overeenkomsten

Voor een ontwikkeling aan de Malledijk is een anterieure overeenkomst afgesloten. Volgens vastgesteld beleid worden deze inkomsten gestort in de reserve Projecten.

28. Inhuur bouwvergunningen / Bouwleges

Er is een forse toename in de aanvragen voor bouwvergunningen. Hierdoor wordt er ook veel ingehuurd om dit binnen de gestelde termijnen af te kunnen handelen. Dit is budgettair neutraal.

29. KTA-maatregelen - overheveling

In 2021 was er incidenteel budget beschikbaar voor KTA-maatregelen. Dit budget had moeten worden overgeheveld naar 2022, maar dat is abusievelijk niet gebeurd. Dit dient alsnog plaats te vinden.

30. Windpark Brielse Maasdijk / Windpark Brielse Maasdijk - bijdrage uitvoerder

Er zijn nog aanvullende kosten voor het windpark Brielse Maasdijk, in de eerste anterieure overeenkomst is budget opgenomen tot aan einde 2021. De doorlooptijd van de fase naar de

definitieve anterieure overeenkomst is langer dan gepland. Daarom is er aanvullend budget nodig voor de kosten van het totale project tot aan de ondertekening van de definitieve anterieure overeenkomst. De kosten worden gedekt door de uitvoerende partij. In de definitieve overeenkomst is de dekking van de kosten in de fase na augustus 2022 vastgelegd.

Bereikbaarheid en mobiliteit

31. Formatie Verkeer en Vervoer / Dekking anterieure ov.komsten/keuzes maken

De vakgroep Verkeer & Vervoer kampt al enkele jaren met een formatieve onderbezetting, welk tekort wordt opgevuld door het inhuren van personeel. Het capaciteitstekort is cijfermatig zichtbaar gemaakt. Inmiddels kunnen we vaststellen dat de vakgroep een vaste kern qua formatie dient te hebben van 5,89 fte. De huidige hoeveelheid fte bedraagt 4,29.

Eén van de ingehuurd krachten (1 fte schaal 10) wordt momenteel betaald uit het tijdelijk beschikbaar stellen van de zogenaamde Eneco-gelden en wel tot eind 2023. Er is echter behoefte aan blijvende inzet de jaren daarna.

Dat betekent dat over de jaren 2022 en 2023 behoefte is aan 0,6 fte formatie uitbreiding en vanaf 2024 met nog 1 fte. Het gaat in beide gevallen om schaal 10-functies.

Met deze formatie-uitbreiding wordt de formatie van de vakgroep in overeenstemming gebracht met de bestaande werkzaamheden.

Een deel van de werkzaamheden van de vakgroep Verkeer en Vervoer betreft zaken die gerelateerd zijn aan ruimtelijke ontwikkelingen door een externe partij (projectontwikkelaar). Via het sluiten van anterieure overeenkomsten is het de bedoeling om deze kosten zoveel mogelijk te verhalen. Indien dit onverhoopt tot onvoldoende dekking leidt, zullen, in overleg met het bestuur, bepaalde werkzaamheden geparkeerd/getemporeerd moeten worden.

Duurzaamheid

32. Energietransitie - uitvoeringslasten (€ 2 á 3 mln per jr) / Vergoeding Rijk klimaatakkoord (€ ???)

Voor de uitvoeringslasten krijgen we geld vanuit het klimaatakkoord. De vraag is of dit voldoende is: Insteek is starten met wettelijke en dwingende taken en taken die hoogste bijdrage leveren aan de doelen.

33. Energietransitie - onderzoeks- en investeringskosten

Hiervoor krijgen we geen dekking vanuit het Rijk en moet de gemeente zelf de kosten dragen.

Wonen

34. Uitbreiding capaciteit i.v.m. toename aanvragen vergunningen / Legesink. i.r.t. Wet kwal.borging bouwen (Wkb)

In de afgelopen jaren is het aantal aanvragen voor een omgevingsvergunning behoorlijk gestegen. Dat zijn niet alleen vergunningaanvragen voor de activiteit bouwen, maar ook slopen en gebruiksmeldingen zijn toegenomen. Daarnaast is het aantal meldingen en verzoeken om vooraf te overleggen toegenomen. Het aantal dossiers is van 553 in 2018 opgelopen tot 1.100 verwacht in 2022. Allemaal dossiers waar een waboregisseur (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wabo) zich over moet buigen. Om deze aanvragen te kunnen behandelen is structureel extra capaciteit nodig.

Om de bovenstaande kosten te kunnen dekken wordt voorgesteld om de betreffende leges en tarieven zoveel mogelijk kostendekkend te maken. Ook zal worden bekeken in hoeverre nieuwe leges en tarieven kunnen worden geïntroduceerd passend bij de nieuwe taken.

35. Aanleg 3 standplaatsen voor woonwagens (investering € 300.000)

Eén van de concrete actiepunten, voortvloeiend uit het in december 2020 door het college vastgestelde woonwagenbeleid, is dat er een drietal standplaatsen voor woonwagens moeten worden aangelegd. Dat betreft een eenmalige investering waar nu nog geen geld voor is gereserveerd.

De hoogte van het benodigde bedrag is niet exact bekend, maar geschat wordt een bedrag van € 100.000 per standplaats. Het totale investeringsbedrag van € 300.000 wordt volgens het laatste vastgestelde activabeleid afgeschreven over 25 jaar.

Er worden ook nog huuropbrengsten verwacht van de standplaatsen. Hierover wordt nog nader geadviseerd.

5.4 Ondernemen en ontspannen

Cultuur

36. Exploitatie De Stoep

Het risico van Corona (richting de winter) blijft aanwezig waardoor de situatie voor het theater onzeker zal blijven. De Stoep zou opnieuw te maken kunnen krijgen met Coronamaatregelen, waarbij het nog maar zeer de vraag is of de Stoep dan ook weer kan rekenen op een compensatie vanuit het rijk. De egaliseringsreserve de Stoep die gevormd is, is mede voor het opvangen van te korten als gevolg van Corona. Het uitgangspunt bij het sluiten van het convenant was ook dat verruiming van het mandaat van de directeur zal leiden tot een besparing, dan wel het wegwerken van een structureel tekort op de begroting van de Stoep. De afspraak is dat de financiële ontwikkelingen (besparingen en Corona) gemonitord zullen worden en na afloop van het seizoen 2021-2022 een begrotingsevaluatie zal plaatsvinden. Bij de 2e Tussenrapportage 2022 zal er een beter beeld zijn van een eventueel tekort en/of eventuele compensatie en kan bepaald worden of de reserve De Stoep toereikend is.

5.5 Leren, participeren en ondersteunen

Onderwijs

37. Onderwijshuisvesting nieuw IHP (scholen + gymzalen) (invest. € 24 miljoen)

Met behulp van een gespecialiseerd bureau is een inventarisatie gemaakt van de benodigde investeringen in de onderwijshuisvesting voor de komende jaren. Voor deze collegeperiode gaat het om een investeringsbedrag van € 24 miljoen. Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) zal nog ter bestuurlijke besluitvorming worden aangeboden.

38. Onderwijshuisvesting – VAT-kosten (€ 7,2 miljoen)

De onderwijsinvesteringen dienen ook (ambtelijk) begeleid te worden. Hiervoor wordt deze collegeperiode een bedrag geraamd van € 7,2 miljoen.

39. Tijdelijke huisvesting + 1e inrichting / Reserve Onderwijshuisvesting

Om renovaties/nieuwbouw van onderwijsgebouwen mogelijk te maken is ook tijdelijke huisvesting noodzakelijk. Daarnaast komt de 1e inrichting van een nieuw schoolgebouw voor rekening van de gemeente. Over de hiermee samenhangende bedragen wordt nog nader geadviseerd.

40. Externe advisering opstellen IHP / Reserve Onderwijshuisvesting

Voor opstellen van IHP voor 2023-2042 is gezien de omvang en complexiteit externe expertise benodigd.

41. Onderwijshuisvesting – lasten / Onderwijshuisvesting - baten

In 2021 was er budget beschikbaar voor de tijdelijke huisvesting van de Elementen en de Vlasbloem. Dit budget had moeten worden overgeheveld naar 2022, maar is abusievelijk in de reserve Onderwijshuisvesting gestort. Dit budget moet alsnog in 2022 beschikbaar worden gesteld. Daarnaast wordt de begroting aangepast op de laatste financiële doorrekening Onderwijshuisvesting (zie ook programma 2). E.e.a. is budgettair neutraal.

5.6 Overzichten

Ondersteuning organisatie

42. Vrijval stelpost stijg. pensioenpremie per 1-1-2022

Bij de vorige begroting was op basis van de toenmalige berichtgeving dat de pensioenpremies zouden gaan stijgen per 1-1-2022 een stelpost opgenomen in de begroting om deze verwachte kosten op te kunnen vangen. Deze premiestijging heeft zich echter niet voorgedaan, waardoor deze stelpost vrij kan vallen.

43. Flankerend beleid

De omvang van de organisatie van Nissewaard, maakt dat er jaarlijks met enkele medewerkers afspraken gemaakt / regelingen getroffen worden om de arbeidsovereenkomst te kunnen beëindigen. Dit zorgt er veelal voor dat langdurige kosten worden vermeden en/of capacitaire knelpunten opgelost kunnen worden. De huidige reserve is op basis van de gemaakte kosten van de afgelopen jaren ontoereikend om deze kosten te kunnen dekken. Voorgesteld wordt dan ook om hier structureel budget voor op te nemen in de begroting.

44. Stelpost ICT

ICT wordt steeds meer een onderdeel van het primaire dienstverlening en brengt in toenemende mate vernieuwing in de dienstverlening van de gemeente. Te denken valt aan nieuwe functionaliteit, meer mogelijkheden voor koppelingen, integratiemogelijkheden met participatie. De dienstverlening verschuift ook steeds meer richting de inwoners en ondernemers en gaat steeds meer uit van een, door IT gefaciliteerde, ketensamenwerking.

Dit vraagt om extra investeringen om deze steeds vernieuwende functionaliteit in te bedden in de primaire processen. De investeringen kunnen bestaan uit een uitbreiding van functionaliteit maar ook in tijdelijke ondersteuning van expertise, zoals projectleiding of consultancy.

Om hier meer grip op te krijgen is de gemeente gestart met de opstart van portfoliomanagement om beheerst, flexibel en voorspelbaar om te kunnen gaan met alle vernieuwingen die gewenst en veelal ook noodzakelijk zijn. Denk hierbij aan nieuwe wetgeving of een veranderende markt (cloudmanagement).

Om dit proces te faciliteren is de noodzaak aanwezig om binnen de gemeente een centraal IT budget te organiseren om alle veranderingen te kunnen faciliteren. Er is zo een centrale sturing mogelijk vanuit het management op hun eigen portfolio aan projecten en wijzigingen met betrekking tot beheer.

Algemene uitkering

45. Herverdeeleffect Gemeentefonds (GF)

Er loopt op dit moment een proces om de verdeling van het Gemeentefonds over de gemeenten te herzien. Het huidige nieuwe verdeelmodel pakt voor Nissewaard helaas nadelig uit, circa - € 3 miljoen structureel. Het is de bedoeling dat het nieuwe verdeelmodel per 1 januari 2023 ingaat. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een ingroeimodellen waarbij voor 2023 het maximum nadeel is beperkt tot € 7,50 per inwoner. Voor de jaren daarna is het beperkt tot € 15 per inwoner.

46. Regeerakkoord (RA)

Dit betreft de verwachte financiële effecten van het regeerakkoord. Hierbij is rekening gehouden met de recente maartbrief waarbij de financiële effecten van het regeerakkoord nader geduid zijn. Bij de meicirculaire 2022 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal dit naar verwachting verder gespecificeerd worden.

47. Verrekening GF + RA 37% naar Sociaal Domein

Conform de gemaakte afspraken met betrekking tot het hek rondom het Sociaal Domein wordt 37% van de effecten van de herverdeling van het Gemeentefonds en het regeerakkoord toegerekend aan het Sociaal Domein.

48. Extra inzet stelpost loon- en prijsstijgingen regeerakkoord

Uit de analyse van het regeerakkoord volgt ook een verwachte bijstelling naar boven van de inflatie voor 2022 en 2023 kan dit als dekkingsmiddel ingezet worden in de begroting.

49. Verrekening 37% naar Sociaal Domein

Conform de gemaakte afspraken met betrekking tot het hek rondom het Sociaal Domein wordt 37% van de extra inzet stelpost loon- en prijsstijgingen naar aanleiding van het regeerakkoord toegerekend aan het Sociaal Domein.

OZB en overige belastingen

50. OZB/WOZ – lasten

Conform de landelijke trend worden er hogere proceskosten verwacht i.v.m. een stijging van het aantal bezwaren via zogenaamde No-Cure-No-Pay-bedrijven.

51. Belastingen en tarieven – actualisatie index

In januari van dit jaar is een inschatting gemaakt van de inflatie voor 2022 en 2023. Dit, t.b.v. het opstellen van de technische begroting 2023 – 2026. Nu we enkele maanden verder zijn, is duidelijk geworden dat deze inschattingen te laag zijn geweest. Voorgesteld wordt om aan te sluiten bij de prognoses zoals vermeld in het meest recente Centraal Economisch Plan 2022 (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB). Gegeven deze prognoses komt de stijging voor belastingen en tarieven 2023 uit op 5,1% i.p.v. de eerder geraamd 3,35%. Dit heeft voor de begroting een voordelig effect van ca € 304.000 structureel.

52. OZB/WOZ – baten / Stelpost Areaalmutaties

De baten van de OZB zijn geactualiseerd n.a.v. de meest recente nieuwbouwplanning.

53. Perceptiekosten

Dit betreft een stijging van papierprijs-, porto- en QR-codes-kosten alsook kosten voor het digitaal wegzetten van aanslagen in de digitale balie door het printbedrijf. Per saldo € 14.000 nadelig. Daar staat tegenover een verlaging van de kosten omdat er minder adressen in de controle hondenbelasting zitten, € 8.000 voordelig.

5.7 Coronacrisis

54. Coronacrisis

Om de effecten van de coronacrisis het hoofd te bieden is eerder de reserve Coronamaatregelen ingesteld om daaruit te treffen maatregelen te kunnen betalen. Onderstaand wordt voor 2022 het volgende beroep op deze reserve voorgesteld.

Inhuur BOA's

Contractueel zijn afspraken gemaakt t/m april voor extra inhuur van BOA's i.v.m. Corona t.b.v. controle bij de horeca. Vanaf mei wordt hier geen gebruik meer van gemaakt. De kosten kunnen worden gedekt uit de reserve Corona. Hiervan is ook een deel beschikbaar gesteld vanuit het Rijk.

Inhuur Horecastewards

De veiligheid en het veiligheidsgevoel in het uitgaansgebied om een bruisend Nissewaard te bevorderen staat hoog op de bestuurlijke agenda. Vanuit dit perspectief zijn er vanaf 9 juli 2021 horecastewards ingezet in het centrum van Spijkenisse. De inzet betrof in eerste instantie een pilot. Door het succes van de inzet, onder andere een daling in de overlast cijfers, wordt voorgesteld om dit te continueren. De horecastewards dragen significant bij aan een schoon, heel en veilig Nissewaard, met name in het horeca gebied van Spijkenisse.

De horecastewards staan direct in verbinding met de politie Basis Team Nissewaard. Hiermee wordt bedoeld dat men door de politie op de hoogte wordt gebracht middels een briefing met de laatste update van actuele zaken en focus doelen. Tijdens hun inzet (vrijdag en zaterdag van 22:00 tot 07:00 uur) werken de horecastewards nauw samen met het Basis Team Nissewaard zodat er indien nodig op tijd kan worden geïntervenieerd en escalatie kan worden voorkomen.

Voorgesteld wordt om hiervoor voor 2022 een beroep te doen op de reserve Coronamaatregelen.

Parkeren

Op basis van de reeds ontvangen inkomsten kort parkeren kan voorzichtigheidshalve worden geconcludeerd dat de inkomsten achterlopen ten opzichte van de begroting. De oorzaak is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de lockdown, naar aanleiding van COVID-19. Het voorstel is om de reserve Coronamaatregelen incidenteel als dekking te hanteren.

BIZ bijdrage

De economische impact blijft groot voor name de niet-dagelijkse retail - in tegenstelling tot de dagelijkse retail zoals supermarkten en wijkwinkelcentra - en in het bijzonder de horeca in het stadscentrum. Naast de verlenging van de subsidieregeling worden in 2022 de BIZ-participanten van het stadscentrum niet aangeslagen voor de BIZ-bijdrage in de eerste helft van het jaar. Dit deel van de BIZ-bijdrage komt ten laste van de gemeente en daarmee worden de ondernemers in het stadscentrum ontlast. Dit bedrag wordt onttrokken aan de reserve Coronamaatregelen.

Inhuur formatie Burgerzaken

Het beroep op de coronagelden wordt gedaan om de extra personele kosten te kunnen dekken. Het betreft de opvang van de personele capaciteit door uitval in verband met corona. Daarnaast is extra capaciteit nodig om de stijging van het aantal aanvragen voor rijbewijzen (meer examens CBR) en reisdocumenten (inhaalvraag) te kunnen afhandelen en de opgelopen wachttijd weer terug te dringen.

Inhuur Communicatie Covid-19

De extra communicatie werkzaamheden passen niet binnen de huidige formatie. Het is dan ook wenselijk om tijdelijk extra capaciteit in te huren voor de uitvoering van deze werkzaamheden.

5.8 Sociaal Domein

5.5. Sociaal Domein

De stelpost Sociaal Domein vormt een belangrijk indicator voor de financiële stand van zaken op dit terrein. De stand van de stelpost Sociaal Domein² zag er ten tijde van het opstellen van deze perspectiefnota als volgt uit.

---

² Betreft het Sociaal Domein exclusief de centrumtaken Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang, Beschermd wonen en Brede aanpak dak- en thuislozen (middelen bestemd voor de ZHE-regiogemeenten).

Bedragen x € 1.000, "-" = nadelig

	2022	2023	2024	2025	2026
Saldo stelpost SD begr. 2022-2025 + adviezen	593	-3	9	595	595
Saldo effect technische begroting 37% aandeel		-1.301	-1.233	-1.234	-1.234
Regeerakkoord (RA) - Jeugd arbitrage 25%		1.923	1.806	1.664	1.664
Regeerakkoord (RA) - Jeugd korting					-1.549
Regeerakkoord (RA) - 37% saldo sociaal domein	566	864	1.653	1.656	-985
Verrekening 37% loon- en prijscompensatie RA naar Sociaal Domein	482	707	707	707	707
Mutaties PPN 2023	-1.335	-4.158	-4.243	-5.110	-4.548
Meicirculaire 2022	PM	PM	PM	PM	PM
Effecten bijstelling BUIG	PM	PM	PM	PM	PM
Stand stelpost na mutaties nieuwe effecten 2022-2026	306	-1.968	-1.302	-1.722	-5.349
<i>Dekkingsvoorstellen</i>					
Maatregelen (nog nader te bepalen)	500	2.000	2.500	3.000	3.500
Subtotaal	806	32	1.198	1.278	-1.849
Coalitieakkoord	-125	-520	-480	-500	-450
Onttrekking reserve Sociaal Domein		988			
Saldo	681	500	718	778	-2.299

Onderstaand wordt een nadere uitsplitsing gegeven van de post mutaties PPN 2023.

Mutaties Sociaal Domein in PPN 2023

Bedragen x € 1.000, "-" = nadelig

	2022	2023	2024	2025	2026
SD Breed					
Formatie t.b.v. taken SD eenheid WI&I	-36	-784	-749	-713	-713
Administratieve correcties	-1	-6	-6	-6	-6
Geen indexering aantal budgetten		289	289	267	267
Jeugd en Onderwijs					
POH Jeugd-GGZ niet structureel geraamd				-400	-400
Continuering extra inzet JOT's		-185	-370	-370	-370
Begrotingswijziging GR JR 2022	-1.607				
Begroting GR JR 2023 en meerjarenraming 2024 - 2026		-3.823	-4.419	-4.765	-5.131
Hervormingsagenda Jeugd extra opgave			PM	PM	800
Overheveling perceel D en E van GR JR (deels) naar lokaal (structureel € 1,6 miljoen van GR JR naar Nissewaard) – aanneme budgettair neutraal + implementatie + uitvoering	-96	-96	PM	PM	PM
Vrijval stelpost jeugd woonplaatsbeginsel	1.346	1.530	1.530	1.530	1.530
25% IVH-budget wordt besteed aan jeugdhulp buiten het JOT	199	206	206	206	206
Huisvestingskosten JOT's		-196			
Leerlingenvervoer	104	104	104	104	104
Jeugd vervoer	-50	-50	-50	-50	-50
PGB Jeugd	143	143	143	143	143

Jeugd lokaal: begroot o.b.v. realisatie 2021 + index (stijgende lijn vanaf 2022 is niet begroot)	-38	-39	-39	-39	-39
--	-----	-----	-----	-----	-----

Wmo

Stijgende lijn Wmo vanaf 2022 niet begroot + uitvoering	-593	-1.233	-1.233	-1.233	-1.233
Ontwikkeling abonnementstarief		PM	PM	PM	PM
Verhuiskosten Wmo	-48	-46	-46	-46	-46
PGB Wmo	75	75	75	75	75

Participatie wet

Business Case: Formatie loonkostensubsidie	-156	-312	-312	-312	-312
Business Case: Besparing BUIG a.g.v. inzet loonkostensubsidie	208	639	854	854	854
Bijstelling BUIG (uitkeringen en rijksinkomsten)	-757	-319	-167	-300	-173
Individuele studietoelage	-30	-54	-54	-54	-54
Saldo mutaties PPN 2023	-1.335	-4.158	-4.243	-5.110	-4.548

Toelichting

SD Breed

Formatie t.b.v. taken SD eenheid WI&I

De formatie in de eenheid Werk, Inkomen & Identiteit wordt tot en met 2022 voor circa 10 fte gedekt uit tijdelijke middelen (ESF, Corona, koersdocument). Deze middelen vervallen in 2023. Het betreft de uitvoering van structurele taken. Voorgesteld wordt om voor structurele dekking te zorgen voor de 8 fte aan formatie. N.B. dit betreft formatie om de huidige taken uit te voeren omdat de tijdelijke formatie ophoudt te bestaan. Mogelijk kan een volgende tranche van de ESF nog zorgen voor een tijdelijke dekking. De inschatting is dat het niet behouden van de genoemde 8 fte ca € 1,5 miljoen aan kosten toename met zich meebrengt doordat dan leerlijnen en begeleiding wegvalt. Verder wordt er voor een periode van twee jaar 0,8 fte gevraagd in verband met de hogere taakstelling asiel wat zal gaan leiden tot extra werkzaamheden voor de asieldoelgroep.

Administratieve correctie

Financieel technische budgetaanpassing.

Geen indexering aantal budgetten

Op bepaalde budgetten wordt geen indexering toegepast

Jeugd en onderwijs

POH Jeugd-GGZ niet structureel geraamd

Praktijkondersteuning huisartsen Jeugd-GGZ (POH Jeugd-GGZ) is in onze begroting geraamd t/m 2024. De continuering is als besluit overgelaten aan het nieuwe gemeentebestuur. Het voorstel is om de POH Jeugd-GGZ te continueren.

Continuering extra inzet JOT's

De extra inzet in de JOT's is geraamd t/m 1 juli 2023. De continuering van deze extra inzet is als besluit overgelaten aan het nieuwe gemeentebestuur. Het voorstel is om de extra inzet in de JOT's te continueren mede in relatie tot de vormgeving van de nieuwe ingang/toegang.

Begrotingswijziging GR JR 2022

De begroting GR JR 2022 is vastgesteld in juli 2021 o.b.v. de uitgangspunten van de kadernota GR JR 2022. De realisatie op GR JR-niveau is echter aanzienlijk hoger dan oorspronkelijk begroot. Dit noodzaakt tot ophoging van de begroting 2022 GR JR. De verhoging is met name gebaseerd op het realistisch begroten van de gespecialiseerde jeugdhulp. De begroting 2022 GR JR stijgt met € 29,9 miljoen. Voor Nissewaard stijgt het aandeel met € 1,6 miljoen.

Begroting GR JR 2023 en meerjarenraming 2024 - 2026

O.b.v. de ontwerpbegroting 2023 GR JR en meerjarenraming 2024 - 2026 is onze bijdrage aan de GR JR voor 2023 – 2026 aanzienlijk hoger dan begroot. Onze huidige begroting en meerjarenraming is gebaseerd op de begroting GR JR 2022 en meerjarenraming 2023 - 2025. De eerder geformuleerde taakstellingen van de GR JR bleken in de praktijk echter niet haalbaar. Op basis van o.a. deze taakstellingen liep destijds de meerjarenraming 2023 – 2025 GR JR (behorend bij de begroting 2022 GR JR) af. In lijn hiermee liep ook onze meerjarenraming 2023 – 2025 voor de GR JR af. Dit dient nu fors te worden bijgesteld. De verhoging is met name gelegen in het realistisch begroten o.b.v. de werkelijke uitgaven over 2021 incl. indexering en een jaarlijkse trendmatige groei. Het nadeel voor Nissewaard loopt op van € 3,8 miljoen in 2023 naar € 5,1 miljoen in 2026. Zie tabel hieronder.

Tabel: Overzicht m.b.t. Ontwerpbegroting GR JR 2023

	2023	2024	2025	2026
Totaalbegroting GRJR*	€ 241.099.247	€ 244.635.053	€ 248.370.165	€ 252.317.638
Inleg Nissewaard GR JR	€ 22.347.017	€ 22.677.669	€ 23.023.914	€ 23.389.845
Begroting Nissewaard GR JR	€ 20.092.028	€ 19.826.916	€ 19.826.916	€ 19.826.916
Saldo (waarbij de middelen voor de percelen D en E zijn uitgenomen)**	- € 2.254.989	- € 2.850.753	- € 3.196.998	- € 3.562.929
Uitname middelen percelen D en E voor Nissewaard**	- € 1.568.089	- € 1.568.089	- € 1.568.089	- € 1.568.089
Nadeel begroting 2023 GR JR en meerjarenraming voor Nissewaard	- € 3.823.078	- € 4.418.842	- € 4.765.087	- € 5.131.018

* Bij deze begroting is reeds rekening gehouden met de overheveling (deels) van de percelen D en E van de GR JR naar de deelnemende gemeenten.

** De percelen D (daginvulling) en E (overige ambulante hulp) worden per 2023 (gedeeltelijk) overgeheveld vanuit de GR JR naar lokaal. De prognose voor Nissewaard voor de percelen D en E is gebaseerd op de werkelijke uitgaven 2021 incl. indexering ad € 1,6 miljoen per jaar. Hiervoor zal per 2023 lokaal moeten worden ingekocht.

Hervormingsagenda Jeugd extra opgave

Dit betreft de beoogde besparing. Vooralnog is hiervoor € 800.000 geraamd in 2026 en de jaren ervoor PM.

Overheveling perceel D en E (deels) van de GR JR naar lokaal (structureel € 1,6 miljoen van GR JR naar Nissewaard) - budgettair neutraal + implementatie + uitvoering

- Door het dichterbij (thuisnabij) te organiseren en meer samen met het onderwijs (voor perceel D) wordt ingezet op kwalitatief betere zorg en dat op langere termijn kortere en minder zwaardere hulp nodig is. Aangezien de zorg, vanwege de afloop van huidige regionale contracten, op korte termijn geregeld moet worden, is er tijdelijk extra lokale inzet nodig om de aanbesteding te doorlopen en te implementeren. Aanvullend hierop wordt ingezet op de ontwikkelopgave en de gewenste veranderingen welke in de contracten met aanbieders worden meegenomen.
- Dit betreft de prognose voor de gemeente Nissewaard voor de overheveling van perceel D en E van de GR JR (deels) naar lokaal. De prognose is gebaseerd op de werkelijke uitgaven over 2021 incl. indexering. Bij perceel D gaat het om 'daginvulling' en bij perceel E om 'overige ambulante

hulp'. Het hiervoor opgenomen bedrag is gelijk aan de uitname uit de GR JR begroting 2023. Aangezien de lokale/subregionale inkoop wordt voorbereid, zijn de werkelijke kosten nog niet bekend (vooralsnog wordt uitgegaan van budgettair neutraal).

- Naast de zorgtaken worden structurele kosten verwacht voor de uitvoering van Perceel D en E. Het is nog niet bekend hoe hoog deze kosten zijn. Voor de implementatie van perceel D en E zijn extra werkzaamheden benodigd, zoals gesprekken met cliënten over omzetten naar andere contracten en administratieve omzettingen. Hiervoor is tijdelijk extra formatie benodigd. Voor de implementatie is eveneens voor twee jaar een projectleider benodigd.

Vrijval stelpost jeugd woonplaatsbeginsel

O.b.v. de huidige informatie is de inschatting dat de kosten, als gevolg van de wijziging van het woonplaatsbeginsel, lager uitvallen dan hiervoor meerjarig is begroot.

25% IVH-budget wordt besteed aan jeugdhulp buiten het JOT

In het projectplan Integrale Vroeghulp (IVH) VPG is opgenomen dat 25% van het IVH-budget wordt besteed aan hulp buiten het JOT, zoals de gespecialiseerde jeugdhulp (ingekocht via de GR JR), lokale jeugdhulp of voorliggende voorzieningen (maatschappelijk werk, een maatje etc.).

Huisvestingskosten JOT's

De huisvestingskosten van de JOT's zijn t/m 2022 begroot. Voorstel is om dit met een jaar te verlengen. Dit hangt mede samen met de nieuwe organisatie van de toegang/ingang.

Leerlingenvervoer

Deze geactualiseerde prognose is gebaseerd op de realisatie 2021, rekening houdend met dat de scholen in 2022 het gehele jaar zijn geopend.

Jeugd vervoer

Deze geactualiseerde prognose is gebaseerd op de realisatie 2021 met de bijbehorende indexering voor 2022.

PGB Jeugd

Het aantal personen met een (persoonsgebonden budget) PGB jeugd neemt af. Voor de jaren 2022 t/m 2026 wordt uitgegaan van de werkelijke realisatie in 2021.

Jeugd lokaal: begroot o.b.v. realisatie 2021 + index (stijgende lijn vanaf 2022 is niet begroot)

De uitgaven aan producten jeugd lokaal lieten tot heden een jaarlijkse stijging zien. In de begroting is geen jaarlijkse groei meegenomen. De herziene prognose in de perspectiefnota Jeugd Lokaal Open House is gebaseerd op de realisatie 2021, de afgesproken indexatie van 4,16% in 2022 en een indexatie van 3,35% in 2023. De opgenomen indexatie 2023 in de perspectiefnota kan afwijken van contractuele afspraken met leveranciers. Momenteel zijn de financiële gevolgen hiervan nog niet bekend.

Wmo

Stijgende lijn Wmo vanaf 2022 niet begroot + uitvoering

Deze mutatie bestaat uit twee onderdelen:

1. De uitgaven aan producten Wmo lokaal nemen elk jaar toe. Een jaarlijks groei is in de begroting 2022 nog niet meegenomen. De herziene prognose van de budgetten "Hulp bij het huishouden", "Begeleiding" en "Dagbesteding" in de perspectiefnota, is gebaseerd op realisatie 2021, de afgesproken indexatie van 4,16% voor 2022 en een groei van 5% in 2022 van het aantal cliënten. In 2023 zit geen verdere groei t.o.v. 2022, in 2023 is alleen rekening

gehouden met een indexatie van 3,35%. Op basis van de nieuwe prognose worden de genoemde budgetten per saldo verhoogd met structureel € 600.000. Het budget hulpmiddelen is niet bijgesteld in de perspectiefnota. Over de indexatie voor de 2^e helft van het jaar in 2022 volgt nadere advisering. In de perspectiefnota is voor 2023 rekening gehouden met een indexatie van 3,35%. Dit kan afwijken van de contractuele afspraken met de leveranciers. De financiële gevolgen hiervan zijn nog niet bekend (volgt 3^e kwartaal 2022).

2. In de Perspectiefnota 2022 is besloten tot tijdelijk extra formatie tot en met 2022 voor de uitvoering van de Wmo. Om continuïteit in de bedrijfsvoering te kunnen bevorderen om de wettelijke taken binnen de wettelijke termijnen te kunnen uitvoeren, is uitbreiding van vaste formatie een vereiste. Wanneer er geen structurele uitbreiding van formatie plaatsvindt, zal de wachtlijst blijven bestaan en met regelmaat oplopen. De verwachting is dat het aantal meldingen zal blijven stijgen zoals in de trendanalyse op landelijk en gemeentelijk niveau is beschreven. Om deze reden wordt voorgesteld tot structurele formatie uitbreiding van 2,12 fte vanaf 2023. Voor 2023 en verder is tevens een budget gevraagd voor een flexibele schil van € 388.000. Deze flexibele schil is aanvullend op de structurele formatie uitbreiding nodig om de aanvragen binnen de wettelijke termijn af te kunnen handelen. Daarnaast ligt vanuit de flexibele schil de focus op het ontwikkelen van een model met op- en afschalen van de formatie naar gelang het aantal meldingen. Gezien de landelijke en gemeentelijke trendanalyse is een stijging van het aantal meldingen te verwachten en vraagt het meer inzet van capaciteit. In 2023 willen we, aansluitend op de inrichting van de Toegang, inzichtelijk maken wat aan capaciteit nodig is om de wettelijke taken binnen de wettelijke termijnen uit te voeren. De voorwaarde is dat uiterlijk eind 2022 de inrichting van de Toegang helder is. De visie voor de Toegang is dit jaar in ontwikkeling. De gemeente voert nu hoofdzakelijk het proces binnen de Wmo van melding tot beschikking uit. Momenteel vindt er weinig tot geen sturing en monitoring op de toegekende voorzieningen plaats. Mede in het kader van het Wetsvoorstel Aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams), wil de organisatie in de nieuwe Toegang casusregie en monitoring op de toegekende voorzieningen gaan uitvoeren. Dit draagt bij aan de verlening van kwalitatieve en kostenefficiënte dienstverlening aan inwoners. Naar verwachting treedt in 2025 de nieuwe wet omtrent het abonnementstarief huishoudelijke hulp in werking. We weten niet wat voor effect dit met zich mee zal brengen. De effecten zullen in 2026 zichtbaar zijn. Tot slot is vanaf 2023 € 50.000 opgenomen voor de voorzitter van het jeugdbeschermingsplein. Tot en met 2022 wordt deze formatie gedekt uit het budget voor JOT.

Ontwikkeling abonnementstarief

In het regeerakkoord is besloten dat er een aanpassing op het abonnementstarief plaatsvindt. Hier is nog geen uitwerking aan gegeven. Vandaar dat er nu nog een PM post is opgenomen.

Verhuiskosten Wmo

De prognose van de verhuiskosten wordt nu per jaar op € 100.000 geraamd gebaseerd op de realisatie in de jaren 2020 en 2021. Deze bijstelling betekent dat het budget structureel met € 46.000 wordt opgehoogd.

PGB Wmo

Het aantal personen met een PGB Wmo neemt nog steeds af. Voor de jaren 2022 t/m 2026 wordt uitgegaan van de werkelijke realisatie in 2021. Hierdoor kan de begroting structureel met € 74.817 worden verlaagd.

Participatie wet

Business Case: Formatie loonkostensubsidie

Om extra in te zetten op loonkostensubsidie en hiermee een besparing te realiseren door een uitstroom uit BUIG (gebundelde uitkering voor het bekostigen van uitkeringen en loonkostensubsidie), is extra formatie nodig van 3,5 fte schaal 9. Voorgesteld wordt om dit na twee jaar te evalueren. Zie hiervoor ook de besparing op BUIG a.g.v. de loonkostensubsidie.

Business Case: Besparing BUIG a.g.v. inzet loonkostensubsidie

Als gevolg van het inzetten van extra personeel op loonkostensubsidie nemen het aantal personen met loonkostensubsidie toe. Het structureel voordeel betreft de vertaling van de besparing uitstroom BUIG van 74 naar 150 personen met loonkostensubsidie, rekening houdend met een oplopend saldo van 60% volledige uitstroom in 2022, 75% in 2023 en 85% in 2024.

Bijstelling BUIG (uitkeringen en rijksinkomsten)

In deze bijstelling wordt niet langer uitgegaan van een jaarlijkse daling van 2% in de uitkeringen en een daling van 1 % van de rijksinkomsten. Indien de formatie op het huidige niveau blijft van 2021 (zie hiervoor ook het knelpunt van de formatie eenheid WI&I) wordt nu in de bijstelling uitgegaan van de nullijn bij zowel de uitkeringen als de inkomsten.

Individuele studietoeslag

Studietoeslag wordt toegekend aan een studenten die door een structureel aanwezige ziekte of gebrek niet in staat zijn om naast hun studie inkomsten te verwerven. Deze studenten, met recht op studiefinanciering of een tegemoetkoming in het kader van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten, zijn niet in staat om naast de studie te werken.

Het aantal verstrekkingen individuele studietoeslag groeit. Reden hiervoor is dat er meer bekendheid is voor deze toeslag. Meer inzet van dit instrument leidt ook tot meer mensen die een opleiding kunnen doen en zo een grotere kans hebben op werk. De prognose voor dit jaar is € 50.000 met een verdere groei naar € 75.000 in 2023. Op basis van deze prognose wordt het budget structureel met € 54.000 verhoogd.

6. Bijlage III Coalitieakkoord Samen bouwen op Nissewaard

Mutaties coalitieakkoord – algemene dienst

Bedragen x € 1.000, “-” = nadelig

Nr.	Schoon, heel en veilig	2022	2023	2024	2025	2026
	Openbare orde en veiligheid					
1.	ZSM+ aanpak	PM	PM	PM	PM	PM
2.	Cameratoezicht	-50	-50	-50	-50	-50
3.	Sus-teams (horeca stewards)		-75	-75	-75	-75
4.	BIBOB Coördinator		-111	-111	-111	-111
5.	Voorlichtingscampagne veiligheid t.a.v. doelgroepen en digitale veiligheid		-10	-10	-10	-10
6.	Meldpunt HR-honden	-25	-25	-25	-25	-25
7.	Kwaliteitsimpuls 3 wijken	-2.000				
	Dekking algemene reserve	2.000				
	Beheer openbare ruimte					
8.	Toegangssysteem centrum Spijkenisse - exploitatiekosten	-25	-25	-25	-25	-25
9.	Vergroenen en extra CO2 compensatie	PM	PM	PM	PM	PM
10.	Uitbreiden gratis Stadswerf van 8 naar 10		-15	-15	-15	-15
	Dekking afvalstoffenheffing		15	15	15	15
11.	Extra hondenuitrenvelden creëren		-25	-25	-25	-25
	Accommodaties en parkeren					
12.	Verduurzaming	-100	-170	-240	-310	-380
	Totaal Schoon, heel en veilig	-200	-491	-561	-631	-701

	Duurzaam ontwikkelen en wonen	2022	2023	2024	2025	2026
	Ruimtelijke ontwikkeling					
13.	Placebranding		PM	PM	PM	PM
	Bereikbaarheid en mobiliteit					
14.	Bereikbaarheid Voorne-Putten/Nissewaard (€ 5 miljoen investering)	-5.000				
	Onttrekking Algemene reserve	5.000				
15.	Lobbybudget A4-Zuid	PM	PM	PM	PM	PM
16.	Extra fietslaadpunten en waterpunten langs fietsroutes	PM	-20	-20	-20	-20
17.	Inrichting openbare ruimte i.v.m. overlast deelscooters	PM	PM	PM	PM	PM
	Duurzaamheid					
18.	Duurzaamheid - overige		-250	-250	-250	-250
19.	Subsidiereregeling verduurzaming maatschappelijke gebouwen + PM	-50	-50	-50	-50	

	Totaal Duurzaam ontwikkelen en wonen	-50	-320	-320	-320	-270

	Ondernemen en ontspannen	2022	2023	2024	2025	2026
	<i>Economie</i>					
20.	Stimuleren economie / maatregelen economie	PM	-50	-50	-50	-50
21.	Ontwikkeling bedrijventerreinen (revitalisering en uitbreiding)	-50	-50	0	0	0
22.	Zorg-/techniekcampus/startersfabriek	PM	PM	0	0	0
	<i>Cultuur</i>					
23.	Evenementen / evenementenbureau	-50	-50	-50	-50	-50
24.	Subsidie e-herkenning (herziening subsidiestelstel)	PM	PM	PM	PM	PM
	<i>Recreatie en toerisme</i>					
25.	Bosplantsoenen in recreatiegebieden	PM	PM	PM	PM	PM
	<i>Sport</i>					
26.	Bijdrage gemeente in padelbanen tennisverenigingen (investering € 40.000)		-2	-2	-2	-2
27.	Vervangen dirttrack Spijkenisse-Hekelingen door een PumpTrack (invest. € 200.000 + € 3.500 per jaar beheerkosten)		-25	-25	-25	-24
28.	Ondersteuningssubsidie zwembaden e.a.	PM	PM	PM	PM	PM
	Totaal Ondernemen en ontspannen	-100	-177	-127	-127	-126

	Totaal coalitieakkoord – algemene dienst	-350	-988	-1.008	-1.078	-1.097
--	---	-------------	-------------	---------------	---------------	---------------

Toelichting

6.1 Schoon, heel en veilig

Openbare orde en veiligheid

1. ZSM+ aanpak

Veelvoorkomende criminaliteit zoals (winkel)diefstal, vernieling of zakkenrollerij zorgt voor veel overlast. Voor deze lichte misdrijven is de ZSM-aanpak ontwikkeld. Het doel van deze werkwijze is om zorgvuldig, snel en op maat te reageren op criminaliteit. En om hierbij rekening te houden met de wensen van het slachtoffer en de omstandigheden van de verdachte.

Er zal voor Nissewaard nader bekeken worden wat er op juridisch vlak hiervan mogelijk is en wat daar de financiële consequenties van zijn.

2. Cameratoezicht

Cameratoezicht wordt gezien als sluitstuk van een pakket aan maatregelen op het gebied van de openbare orde en veiligheid. Indien andere maatregelen niet toereikend zijn of afdoende effect hebben, dan pas mag cameratoezicht ingezet worden. Omdat er sprake is van maatschappelijk belang en politieke wens is het realiseren van cameratoezicht ingediend. Naast de eerder afgegeven veiligheidsgebieden voor preventief fouilleren (dat overigens niet structureel mag worden ingezet),

vormt het cameratoezicht een aanvullend middel op deze eerder genomen maatregel. Verder worden de metrostations veel gebruikt door forenzen, waardoor de camera's een positieve bijdrage leveren aan het veiligheidsgevoel van de bezoekers. Dit voorstel betreft een aanvulling op het voorstel *Cameratoezicht metrostations* zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2022.

3. Sus-teams (horeca stewards)

De veiligheid en het veiligheidsgevoel in het uitgaansgebied om een bruisend Nissewaard te bevorderen staat hoog op de bestuurlijke agenda.

Vanaf 9 juli 2021 zijn er horecastewards ingezet in het centrum van Spijkenisse. De inzet betrof in eerste instantie een pilot. Door het succes van de inzet, onder andere een daling in de overlast cijfers, is er besloten om dit te continueren. De horecastewards dragen significant bij aan een schoon, heel en veilig Nissewaard, met name in het horeca gebied van Spijkenisse.

De horeca stewards staan direct in verbinding met de politie Basis Team Nissewaard. Hiermee wordt bedoeld dat men door de politie op de hoogte wordt gebracht middels een briefing met de laatste update van actuele zaken en focus doelen. Tijdens hun inzet (vrijdag en zaterdag van 22:00 tot 07:00 uur) werken de horeca stewards nauw samen met het Basis Team Nissewaard zodat er indien nodig op tijd kan worden geïntervenieerd en escalatie kan worden voorkomen.

4. BIBOB Coördinator

In het vastgestelde Programma Ondernijning van 2018 is het toepassen van het instrument BIBOB benoemd als een van de belangrijkste pijlers voor de aanpak van ondernijnende criminaliteit. De 'Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur' is primair bedoeld om 1) witwassen van criminele gelden tegen te gaan en 2) om te voorkomen dat criminelen hun criminele activiteiten verder kunnen ontplooiën door gebruikmaking van gemeentelijke voorzieningen (zoals bijvoorbeeld vergunningen).

Binnen het Team Openbare Orde en Veiligheid is op dit moment geen capaciteit beschikbaar om de functie van BIBOB Coördinator in te vullen. Hiervoor is tenminste 1 FTE noodzakelijk (schaal 11, à € 111.000,- incl. overhead). Ervaring met bibob is noodzakelijk om dit instrument goed in te bedden. Een ervaren bibob-coördinator moet daarom extern geworven worden.

5. Voorlichtingscampagne veiligheid t.a.v. doelgroepen en digitale veiligheid

Digitale criminaliteit heeft de afgelopen jaren een vlucht genomen. Steeds meer van onze inwoners en bedrijven komen hiermee in aanraking. Voorlichting en bewustwording kunnen voorkomen dat mensen hiervan slachtoffer worden.

6. Meldpunt HR-honden

In verband met de veiligheid willen we kijken hoe we een meldpunt voor hoog-risico honden kunnen vormgeven.

7. Kwaliteitsimpuls 3 wijken / Dekking algemene reserve

Goed wonen in leefbare wijken vraagt om het slim combineren van sociale maatregelen en fysieke ingrepen. Wonen, zorg, welzijn, veiligheid en de fysieke leefomgeving zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dit is immers allemaal voor dezelfde inwoners! Met deze slimme combinaties tussen het fysieke en sociale domein maken we wijken leefbaar, wordt sociale cohesie bevorderd en worden zorg- en hulpvragen voorkomen. De wijken De Akkers, Waterland en De Hoek krijgen op dit vlak een kwaliteitsimpuls. Per jaar komt één wijk aan bod. Hiervoor worden buurtplannen gemaakt, waarin ruimte is voor verschillende vraagstukken op het gebied van ontmoeting, zorg, beheer, veiligheid, verkeer enzovoorts. Hierbij wordt de gemeenteraad betrokken en wordt dit samen met de inwoner, maar ook met wijkgroepen, bewonersverenigingen, buurtpreventie en scholen opgepakt.

Beheer openbare ruimte

8. Toegangssysteem centrum Spijkenisse – exploitatiekosten

Om de handhaving op de venstertijden te realiseren binnen het kernwinkelgebied in het stadcentrum van Spijkenisse zijn er 7 (optioneel 10) cameralocaties (toegangen naar het gebied) voorzien. Dit is een alternatief op de verzinkbare paaltjes die vanwege sleutelproblemen bij de veiligheidsregio niet gerealiseerd kunnen worden. De camera's detecteren in deze opstelling voertuigen die het winkelgebied inrijden. Voor de ingebruikname van de camera's zal een DPIA worden opgesteld. De informatie/data aangaande passage worden aangeboden in het door de gemeente reeds in gebruik zijnde softwareprogramma van Sigmax. De installatiekosten van deze camera's zijn gedekt uit het overgehevelde budget t.b.v. verzinkbare palen. De structurele kosten zijn hierin echter niet meegenomen en zijn hoger dan voor de verzinkbare palen.

9. Vergroenen en extra CO2 compensatie

Nissewaard is een groene gemeente, die we nog verder willen vergroenen. Groen draagt bij aan de gezondheid van en leefbaarheid voor de Nissewaarder. Bij herinrichting en nieuwbouw voegen we, waar dit kan, meer (zicht)groen toe. Bestaande bomen koesteren we. Bomen kappen we daarom alleen als dat echt noodzakelijk is. En voor elke gekapte boom, planten we er minimaal één terug. We compenseren bijvoorbeeld door meer bossen in recreatiegebieden, waarmee we beogen meer te compenseren dan strikt noodzakelijk is. We planten daarnaast meer fruitbomen, bijvoorbeeld bij de herinrichting van het park Vogelenzang. En in ons momentenbos of nieuw te vormen momentenbos is ruimte voor onze inwoners om bomen te planten ter gelegenheid van speciale levensgebeurtenissen, zoals geboortes of overlijden. Deze onderwerpen nemen we mee in het nieuwe groen- en bomenbeleid.

10. Uitbreiden gratis Stadswerf van 8 naar 10 / Dekking afvalstoffenheffing

Voorgesteld wordt het aantal gratis bezoeken aan de stadswerf van Reinis van acht naar tien uit te breiden. De effecten hiervan zullen worden gemonitord.

12.1 Extra hondenuitrenvelden creëren

Er wordt ingezet op een betere zichtbaarheid en herkenbaarheid bij inwoners ten aanzien van de besteding van het geld richting hondenbeleid. Zo wordt voorgesteld om extra uitrenvelden te realiseren.

Accommodaties en parkeren

12. Verduurzaming

In het kader van de duurzaamheidsambities van de gemeente naar 2050 toe, ligt er ook een verduurzamingsopgave voor de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Dit betekent dat de komende jaren steeds meer van het gemeentelijke vastgoed aan verduurzamingsprojecten onderhevig gemaakt gaat worden. Vanaf eind 2019 zijn hiertoe de eerste stappen genomen. Vanaf 2022 zullen deze trajecten verder gecontinueerd en geïntensiveerd gaan worden.

Gezien de structurele aard van de verduurzamingswerkzaamheden is het borgen van de verduurzamingsopgaven in formatie sterk aan te bevelen. In het gevraagde extra budget van € 100.000 in 2022 oplopend tot € 380.000 voor 2026 en verder is dan ook rekening gehouden met 1 extra fte.

6.2 Duurzaam ontwikkelen en wonen

Ruimtelijke ontwikkeling

13. Placebranding

De signatuur Next Generation wordt in 2022 tot uitvoering gebracht met inwoners, ondernemers en partners. Dit om het merk Nissewaard verder te versterken, in lijn met onder andere de doelen van

Nissewaard naar 2040. De signatuur wordt binnen de gemeente verankerd in communicatie, lobby, projecten en beleid. Hierdoor wordt het onderdeel van onze reguliere werkzaamheden en onze organisatiecultuur.

Bereikbaarheid en mobiliteit

14. Bereikbaarheid Voorne-Putten/Nissewaard (€ 5 miljoen investering) / Onttrekking Algemene reserve

Om prettig te kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren, is een goede bereikbaarheid voor ons allen van groot belang. Naast de externe ontsluiting van Nissewaard zijn er ook lokale, interne opgaven waar wij ons op blijven richten, zoals verkeersveiligheid, fietsgebruik en openbaar vervoer. In dit verband wordt voorgesteld om € 5 miljoen beschikbaar te stellen om te investeren in bereikbaarheid. Dit kan gedekt worden door een onttrekking aan de Algemene reserve. Over de invulling zal nog nader worden geadviseerd.

15. Lobbybudget A4-Zuid

We willen een A4-zuid, met een afslag in Spijkenisse. Met onze lobby zetten we hier vol op in. Hiervoor willen we onderzoek laten doen met betrekking tot de huidige economische kosten door vertragingen en ongelukken in de Botlektunnel op de A15.

16. Extra fietslaadpunten en waterpunten langs fietsroutes

Met een elektrische fiets kunnen tegenwoordig flinke afstanden worden afgelegd. Daarmee wordt het steeds meer een alternatief voor de auto. En dat is goed voor de bereikbaarheid, voor het milieu en de gezondheid. Wij stimuleren het fietsgebruik van onze inwoners. We realiseren goede fietsverbindingen, zoals de vernieuwing van het Trambaanpad. Hoofdroutes en ontsluitingswegen voor de fiets worden zoveel mogelijk in zogenaamd rood asfalt aangelegd. Fietsverbindingen willen we verder ondersteunen door voldoende voorzieningen zoals laadpunten voor elektrische fietsen en drinkwaterpunten.

17. Inrichting openbare ruimte i.v.m. overlast deelscooters

Deelmobiliteit is een mooie voorziening. Het draagt bij aan maatwerk qua vervoer, zonder dat een inwoner veel vaste lasten heeft. Regulering van deelmobiliteit van scooters is wel gewenst. Het voorstel is om vaste plekken te faciliteren om zo overlast van geparkeerde scooters te voorkomen.

Duurzaamheid

18. Duurzaamheid – overige

Voor de energietransitie worden middelen verwacht van het Rijk in het kader van het klimaatakkoord. Er zijn echter ook een aantal zaken/terreinen waar geen vergoeding van het Rijk wordt verwacht, maar die wel van belang worden geacht vanuit het oogpunt van duurzaamheid. Zo wordt voor onderzoeks- en investeringskosten geen vergoeding vanuit het Rijk verwacht.

Om met de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie aan de slag te kunnen gaan zijn middelen nodig voor uitvoerings- en onderzoekskosten. Er zijn wel subsidiemogelijkheden voor het koppelen van klimaatadaptatie aan projecten; 1/3 van de investeringskosten worden dan gedekt en voor 2/3 is gemeentelijke cofinanciering nodig. Voor een aantal kosten (stresstest, klimaatdialogen en uitvoeringsagenda) hebben we in het verleden subsidie ontvangen, de vraag is of dit nogmaals kan.

Op het terrein van circulariteit komen er verplichtingen van het Rijk aan om zaken op te pakken. Hiervoor is expertise nodig, die de gemeente niet in huis heeft. Daarnaast kunnen middelen worden ingezet voor cofinanciering van subsidies. De insteek is om de middelen te verdubbelen en om pilots/experimenten uit te voeren.

Tenslotte wordt voorgesteld om een verkenning te doen wat de ambities/mogelijkheden zijn op het terrein van de biodiversiteit. Om hiermee te start is onderzoeksbudget benodigd.

Voorgesteld wordt om voor de bovenstaande punten structureel € 250.000 beschikbaar te stellen.

19. Subsidieregeling verduurzaming maatschappelijke gebouwen + PM

Accommodaties die een maatschappelijk doel dienen, maar niet in gemeentelijk bezit zijn, willen wij door middel van maatwerk ondersteunen en faciliteren bij hun verduurzamingsopgave. Zoals bijvoorbeeld zwembaden, die naast de forse verduurzamingsopgave momenteel ook geconfronteerd worden met bijzonder hoge energielasten. We faciliteren verenigingen bij het verduurzamen van accommodaties, waarbij tegelijkertijd wordt ingezet op het vergroten van bewustwording en betrokkenheid. Voorgesteld wordt om hiervoor een subsidieregeling in te stellen.

6.3 Ondernemen en ontspannen

Economie

20. Stimuleren economie / maatregelen economie

Wij willen een goed voorbeeld geven door opdrachten vanuit de gemeente meer lokaal te laten landen. Er is specifiek aandacht voor lokaal inkopen binnen de gemeentelijke organisatie, rekening houdend met de kwaliteitseisen en andere voorwaarden zoals duurzaamheid. Samen met de BIZ-en en ondernemersverenigingen zorgen we dat we als gemeente goed in beeld hebben wat lokale ondernemers aan opdrachten voor ons zouden kunnen doen. We zetten in op actieve communicatie, zodat ondernemers meer bekend kunnen zijn met de gemeentelijke procedures en inkoopprocessen en daardoor kans kunnen maken bij aanbestedingen.

21. Ontwikkeling bedrijventerreinen (revitalisering en uitbreiding)

Op basis van de Economische Visie Nissewaard gaan we het economisch profiel van Nissewaard versterken. Dit doen we door de kwaliteit van de bedrijventerreinen te vergroten en ruimte te geven aan de groei van bedrijven die zich richten op (de toekomst van) het Havenindustriële complex en die werkgelegenheid bieden ('Service Valley'). Hiervoor willen we een concreet programma opstellen met ondernemers, investeerders en het bestuur van de BIZ Halfweg Molenwatering. We vinden het belangrijk om de bedrijventerreinen van Halfweg Molenwatering en Zuidland beter te benutten en te optimaliseren, gericht op arbeidsintensiviteit en werkgelegenheid. Dit kan ook betekenen dat bestaande bedrijvigheid beter past bij bedrijventerreinen van een andere gemeente en verplaatsing kansen biedt. De gewenste transformatie van het terrein Haven Noord vereist dat er elders gecompenseerd wordt. Dit biedt een kans om, naast het beter benutten van de bestaande bedrijventerreinen, ook een verplaatsing grenzend aan de locatie Halfweg IV te realiseren, met een goede landschappelijke overgang en inpassing en geen "verdozing" van het landschap.

22. Zorg-/techniekcampus/startersfabriek

Op het bedrijventerrein Halfweg Molenwatering willen we ook ruimte bieden aan de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt, bijvoorbeeld door de mogelijke vestiging van een techniek/ICT-campus.

Cultuur

23. Evenementen / evenementenbureau

Inwoners en bezoekers hebben door de crisis minder kunnen genieten van lokale evenementen. Dit vinden wij jammer, want evenementen zorgen voor gezelligheid, grotere verbondenheid en een economische impuls. We vinden het daarom extra belangrijk dat onze inwoners de komende jaren kunnen genieten van evenementen zoals het Spijkenisse Festival, Beleef Bernisse, de Paardenmarkt, Magisch Heenvliet en het Vliegerfestival. We kiezen voor die evenementen die bijdragen aan de signatuur van Nissewaard; waar we onze inwoners blij mee maken én die passen bij wat we willen

uitstralen. Daarmee trekken we ook mensen van buitenaf, die zo kennis maken met wat Nissewaard te bieden heeft. We faciliteren graag ondernemers die dit soort evenementen willen organiseren. Afstemming over een goede spreiding over het jaar zorgt ervoor dat er altijd wat te beleven is. Om het organiseren en faciliteren van evenementen verder te professionaliseren onderzoeken we de inzet van een extern evenementenbureau.

Voorgesteld wordt om hiervoor structureel € 50.000 beschikbaar te stellen.

24. Subsidie e-herkenning (herziening subsidiestelstel)

Een vitale vereniging is beter in staat om naast haar kerntaken (het bieden van sport of sociale activiteiten) ook op andere, bredere manieren bij te dragen aan een sterke samenleving.

Verenigingsondersteuning en subsidies zijn daarvoor essentieel. Zowel onze sociale als onze sportverenigingen ondersteunen we met subsidies. Het plaatsen van een subsidieaanvraag moet voor elke vereniging toegankelijk zijn. De extra lasten voor verenigingen als gevolg van de benodigde E-herkenning willen we compenseren. We gaan onze subsidieregelingen voor verenigingen herzien om beter in te kunnen spelen op de behoefte van verenigingen en onze eigen beleidsdoelen. Ook fusie of samenwerking kan verenigingen vitaler maken. We willen hier dan ook graag een actieve rol in spelen om eventuele wensen op dit vlak te kunnen ondersteunen.

Recreatie en toerisme

25. Bosplantsoenen in recreatiegebieden

Bestaande bomen koesteren we. Bomen kappen we daarom alleen als dat echt noodzakelijk is. En voor elke gekapte boom, planten we er minimaal één terug. We compenseren bijvoorbeeld door meer bossen in recreatiegebieden, waarmee we beogen meer te compenseren dan strikt noodzakelijk is. We planten daarnaast meer fruitbomen, bijvoorbeeld bij de herinrichting van het park Vogelenzang. En in ons momentenbos of nieuw te vormen momentenbos is ruimte voor onze inwoners om bomen te planten ter gelegenheid van speciale levensgebeurtenissen, zoals geboortes of overlijden. Deze onderwerpen nemen we mee in het nieuwe groen- en bomenbeleid.

Sport

26. Bijdrage gemeente in padelbanen tennisverenigingen (investering € 40.000)

Drie tennisverenigingen in Spijkenisse, LTC Spijkenisse, LTV de Dalle en LTV de Hartel willen hun activiteiten uitbreiden met padel tennis. Vanuit de gemeente is aangegeven de verenigingen bij de realisatie financieel te ondersteunen in de vorm van o.a. grondonderzoek, hekwerken, bosschages en aanheling van de nieuwe bestrating op het tennispark. De kosten voor deze werkzaamheden worden geschat op € 40.000 en dienen conform het Activa Beleid te worden geactiveerd met een afschrijvingstermijn van 25 jaar (rubriek sportterreinen, eerste aanleg). De afschrijvingslasten bedragen jaarlijks € 1.600.

27. Vervangen dirttrack Spijkenisse-Hekelingen door een PumpTrack (invest. € 200.000 + € 3.500 per jaar beheerkosten)

Een PumpTrack is zowel een urban speeltuin als trainingsfaciliteiten voor alle gebruikers op wielen, die op zoek zijn naar een ervaring vol fun en actie. Het biedt een uitdagende, minder weersgevoelige sportlocatie om alle leeftijden in beweging te krijgen. De PumpTrack gebruikers oefenen op een leuke, ongedwongen manier om hun balans en motoriek te verbeteren.

Doordat de baan geschikt is voor alle leeftijden en voor verschillende attributen/vervoermiddelen (van loopfiets en stuntstep tot mountainbike en BMX) is het ook een mooie plek om mensen samen te brengen en met elkaar in contact te laten komen.

Ervaringen uit andere steden, is dat Pumptracks zeer geliefd zijn bij de jeugd en dat er veel gebruik van wordt gemaakt.

Het gaat hierbij om een investering van € 200.000 en € 3.500 per jaar aan beheerkosten.

28. Ondersteuningssubsidie zwembaden e.a.

Er is waardering voor het in stand houden van voorzieningen die door samenleving zelf worden gerund, zoals de openluchtwembaden. We onderzoeken verder op welke manier we de openluchtwembaden kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld door financiële ondersteuning bij verduurzamingsmaatregelen.

6.4 Mutaties coalitieakkoord – Sociaal Domein

Bedragen x € 1.000, “-” = nadelig

Nr.		2022	2023	2024	2025	2026
	Thuis in de Wijk					
29.	Subsidieregeling aanpassingen toegankelijkheid	-20	-20	-50	-50	
	Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie					
30.	Geen hondenbelasting minima bij eerste hond	-25	-25	-25	-25	-25
31.	Gratis OV voor AOW gerechtigden minima	-80	-160	-160	-160	-160
32.	Aantal dagkaarten voor minima verhogen	PM	-25	-25	-25	-25
33.	Kinderfietsplan		-50	-50	-50	-50
34.	Kostendelersnorm tot 28 jaar	-20				
35.	SUNN		-20	-20	-20	-20
36.	Stress sensitieve dienstverlening		-90	-90	-90	-90
37.	Uitvoeringsbrigade		-100			
	Volksgezondheid					
38.	Subsidieregeling ophangen AED's	PM	-10	-10	-10	-10
	Jeugd					
39.	Netwerk voor opvoeders		-20	-50	-70	-70
	Wmo					
40.	Onder de pannen		PM	PM	PM	PM
	Totaal coalitieakkoord – Sociaal Domein	-125	-520	-480	-500	-450

Toelichting

Thuis in de Wijk

29. Subsidieregeling aanpassingen toegankelijkheid

Komende periode geven we invulling aan de lokale inclusie agenda. Dat betekent dat er (meer) aandacht moet uitgaan naar de fysieke toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimten, naar sociale toegankelijkheid van maatschappelijke voorzieningen en publieksdiensten, naar toegankelijke informatieverstrekking en dienstverlening aan alle inwoners. Voorgesteld wordt om hier een subsidieregeling voor in te stellen.

Werk, inkomen, armoedebeleid & emancipatie

30. Geen hondenbelasting minima bij eerste hond

Voorgesteld wordt om voor minima geen hondenbelasting te heffen voor de eerste hond.

31. Gratis OV voor AOW gerechtigden minima

Voorgesteld wordt om voor minima die de AOW-leeftijd hebben bereikt, gratis reizen in het ov mogelijk te maken.

32. Aantal dagkaarten voor minima verhogen

Voorgesteld wordt om het aantal gratis dagkaarten voor minima uit te breiden van drie naar vijf.

33. Kinderfietsplan

Ieder kind moet op de fiets naar school kunnen. Het Kinderfietsplan is een nieuw initiatief voor kinderen vanuit een huishouden met een laag inkomen (minima). Dit initiatief draagt bij aan het hergebruik van fietsen, die door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of door stagiaires van het praktijkonderwijs worden opgeknapt.

34. Kostendelersnorm tot 28 jaar

We zijn tegen de kostendelersnorm bij thuiswonende kinderen tot 27 jaar en vinden het daarom terecht dat deze volgend jaar wordt afgeschaft. Wie tot die tijd hierdoor knel komt te zitten, kan op ons bouwen. Schrijnende gevallen lossen we op via maatwerk. Jongeren waarbij nu sprake is van toepassing van de kostendelersnorm, zullen we actief benaderen om te kijken of zich op dit moment problemen voordoen. Mocht blijken dat het wetsvoorstel tot wijziging van de kostendelersnorm niet ingevoerd wordt per 1 januari 2023 dan zullen we voorbereidingen treffen om lokaal een overbruggingsregeling hiervoor te treffen.

35. SUNN

We zijn blij met de samenwerking met partners als de voedselbank en Stichting Urgente Noden Nissewaard (SUNN) en continueren dan ook graag de samenwerking met hen.

36. Stress sensitieve dienstverlening

We communiceren in onze dienstverlening op een manier die begrijpelijk is voor de ontvanger van de boodschap. Ook houden we rekening met wat een bepaalde boodschap of gesprek met een inwoner kan doen. Bij stressvolle zaken, zoals schulden, passen wij onze dienstverlening hierop aan.

37. Uitvoeringsbrigade

Dit betreft de implementatie van de werkwijze van de uitvoeringsbrigade in de gemeentelijke organisatie.

Volksgezondheid

38. Subsidieregeling ophangen AED's

Naast dat we meewerken mee aan BuurtAED.nl en bij onze eigen accommodaties AED's publiek toegankelijk maken wordt voorgesteld om een subsidieregeling voor het ophangen van buurt-AED's in te stellen.

Jeugd

39. Netwerk voor opvoeders

Iedere ouder wil zijn kind opvoeden tot een zelfstandige volwassene. Soms is daar hulp van buitenaf voor nodig. We vinden het belangrijk ouders daarbij te helpen. Investeren in ouderschap en opvoeden resulteert in een gezondere veerkrachtigere generatie en voorkomt problemen en uiteindelijk duurdere zorg. In Nissewaard kunnen ouders onder andere terecht bij het Jeugd ondersteuningsteam. Daarnaast willen we onderzoeken hoe we ouders ook een steuntje in de rug kunnen bieden, bijvoorbeeld door laagdrempelige bijeenkomsten voor (aankomende) ouders om inzicht te geven in vragen die andere ouders ook hebben. Zo leer je van andere ouders en help je elkaar.

Wmo*40. Onder de pannen*

We onderzoeken ook de mogelijkheid om het initiatief 'Onder de Pannen' in te voeren in Nissewaard. 'Onder de Pannen' brengt mensen die recent dakloos zijn geworden, bijvoorbeeld door scheiding of verlies van werk, onder bij een dorps-/stadgenoot die een kamer ter beschikking heeft, zonder dat men gekort wordt op toeslagen en/of uitkeringen.

7. Bijlage IV Overzicht administratieve mutaties 2022 - 2026

Onderstaand wordt een overzicht inclusief bijbehorende toelichting weergegeven van de geïnventariseerde administratieve mutaties voor 2022 – 2026. Deze mutaties zijn budgettair neutraal en slechts financieel technisch van aard.

Bedragen x € 1.000 “-” = nadelig

Nr.	Omschrijving	Lasten/ baten	2022	2023	2024	2025	2026
1.	Besparing Adresfraude	Baten	-102	-105	-105	-105	-105
		Lasten	102	105	105	105	105
2.	Afvalstoffenheffing (t.b.v. Verdichting)	Baten	-391	-408	-408	-408	-408
		Lasten	391	408	408	408	408
3.	Baggeren Haven	Baten	6	6	6	6	6
		Lasten	-6	-6	-6	-6	-6
4.	Begraven	Baten	36	16	24	24	24
		Lasten	-36	-16	-24	-24	-24
5.	Bomen	Lasten	80	80	80	80	80
		Lasten	-80	-80	-80	-80	-80
6.	Zwerfvuil	Baten	90				
		Lasten	-90				
7.	Planmatig Onderhoud	Baten	778	1.371			
		Lasten	-829	-1.483	-44	-44	-44
		Baten	40	167			
		Lasten	11	-55	44	44	44
8.	Reserve Verkoopresultaat	Baten	14				
		Lasten	-62				
		Baten	48				
9.	Knelpunt Verduurzamen	Baten		9	9	9	9
		Lasten		-9	-9	-9	-9
10.	Verschuiving Budget Bedrijfswagens	Lasten	12	12	12	12	12
		Lasten	-12	-12	-12	-12	-12
11.	Correctie Budgetten Straatreiniging	Lasten	13	13	13	13	13
		Lasten	-13	-13	-13	-13	-13
12.	Correctie Overheveling Lobbyist	Baten	41				
		Lasten	-41				
13.	Formatie uitbreiding RO	Lasten	30	30	30	30	30
		Lasten	-30	-30	-30	-30	-30
14.	Kolkplein	Baten	-4.500				
		Lasten	4.500				
15.	Landelijk Gebied	Baten	30				
		Lasten	-30				
16.	Investerings De Stoep	Lasten	-24	-5	-11	0	0
		Lasten	24	5	11	0	0
17.	Omzetting inhuur De Stoep	Lasten	10	10	10	10	10
		Lasten	-10	-10	-10	-10	-10

Nr.	Omschrijving	Lasten/ baten	2022	2023	2024	2025	2026
18.	VSV/RMC/Kwalificatie- plicht	Baten	-154				
		Lasten	154				
19.	Formatie WII en MO	Lasten	108	96	61	61	61
		Lasten	-108	-96	-61	-61	-61
20.	Cofinanciering arbeidsmarkt	Baten	130				
		Lasten	-130				
21.	Nationaal Programma Onderwijs	Baten	768	448			
		Lasten	-768	-448			
22.	Correctie 2e Turap 2021	Baten	33	33	33	33	33
		Lasten	-33	-33	-33	-33	-33
23.	Regiodeal	Baten	169				
		Lasten	-169				
24.	Wet Open Overheid	Lasten	167	196	220	240	240
		Lasten	-167	-196	-220	-240	-240
25.	Regelingen en Afspraken Personeel	Lasten	135	60	60	60	60
		Lasten	-135	-60	-60	-60	-60
26.	Thuiswerkvergoeding	Lasten	199	208	208	208	208
		Lasten	-199	-208	-208	-208	-208
27.	Hybride Werken	Lasten	14				
		Lasten	-14				
28.	Personele Budgetten	Lasten	87	89	89	89	89
		Lasten	-87	-89	-89	-89	-89
29.	Uitje Gepensioneerden	Lasten		8	8	8	8
		Lasten		-8	-8	-8	-8
30.	Nn2040	Baten	-151				
		Lasten	151				
31.	Wet Inburgering Brielle	Lasten	-77				
		Lasten	-23				
		Baten	100				
32.	Wet Inburgering	Lasten	-559	-527	-527	-527	-527
		Baten	559	527	527	527	527
33.	Onderwijsachterstanden- beleid (OAB)	Lasten	-997				
		Baten	997				
	Totaal		0	0	0	0	0

Toelichting administratieve mutaties

1. Besparing Adresfraude

Vanaf 2022 is het niet langer gewenst om de besparing van de adresfraude apart in de begroting te ramen. Zowel de geraamde baten in programma 1 als gevolg van een besparing in BUIG op programma 5 worden verwerkt in de reguliere budgetten. Per saldo budgettair neutraal.

2. Afvalstoffenheffing (t.b.v. Verdichting)

Vanwege een andere wijze van inzameling betalen we geen vergoeding meer op de vervuiling van het PMD, maar ontvangen we ook minder inkomsten via Nedvand. Deze wijziging is budgettair neutraal.

3. Baggeren Haven

Bewoners van de Haven die een ligplaats hebben, betalen een jaarlijkse bijdrage voor het baggeren van de haven. Deze bijdrage wordt jaarlijks gestort in de reserve Beheer. Op het moment dat het baggeren noodzakelijk is, worden de kosten hieruit gedekt. De ontvangsten en de storting in de reserve moeten nog verwerkt worden in de begroting.

4. Begraven

Afgelopen jaren is een toename in het aantal begrafenissen (hogere baten). Hiertegenover staat dat er ook meer onderhoud wordt uitgevoerd (hogere lasten). E.e.a. is dus budgettair neutraal.

5. Bomen

Ondersteuning bij de inspecties van de bomen wordt structureel uitbesteed. Dekking komt uit het budget Beheer & Projecten, waar dit tot nu toe uit gefinancierd werd. E.e.a. is budgettair neutraal.

6. Zwerfvuil

Dit jaar ontvangen we voor de laatste keer een subsidie van Nedvang voor de actie zwerfvuil.

7. Planmatig Onderhoud

De onderhoudsbudgetten zijn herijkt en het advies is om de ramingen bij te stellen op basis van de uitgevoerde analyse. Uit de analyse is geconstateerd dat projecten in 2021 een doorloop hebben in 2022. Dit betreft o.a. vertraging start renovatie monumenten door vergunningstraject en i.v.m. levertijden is besloten om het onderhoudproject van de werktuigbouwkundige installatie door te schuiven naar 2022.

Daarnaast zijn op basis van de meerjaren onderhoudsbegroting de onderhoudsactiviteiten jaar 2023 inzichtelijk gemaakt en de daarmee samenhangende budgetmutaties.

Om de noodzakelijke onderhoudsactiviteiten volledig te budgetteren dient ten behoeve van 2022 en 2023 respectievelijk een bedrag van € 753.000 en € 1.371.000 te worden onttrokken aan de bestemmingsreserve Onderhoud gemeentelijke gebouwen.

8. Reserve Verkoopresultaat

De noodzakelijke kosten zijn gemaakt ten aanzien van de veiligheid bij de Schenkelweg 90 door het aanbrengen van brandwerende voorzieningen. Het voorstel is om deze kosten te verrekenen met het verkoopresultaat van het object door een incidentele onttrekking uit de bestemmingsreserve verkoopresultaat gemeentelijke gebouwen.

9. Knelpunt Verduurzamen

Op het betreffende krediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van ongeveer € 150.000, zie ook bijlage VI Investeringskredieten. Dit heeft een aantal oorzaken. Ten eerste zijn er extra investeringen gedaan ten opzichte van de oorspronkelijke berekeningen. Met name op de sporthal Olympia en de Lente-Akker zijn extra zonnepanelen geplaatst. Dit betreft bijna een verdubbeling van het aantal panelen ten opzichte van de oorspronkelijk plannen. De kosten hiervan zijn ongeveer € 72.000. Hierdoor wordt weliswaar het krediet overschreden, maar levert dat ook een gemaximaliseerde subsidie opbrengst op. Daarnaast zijn er bij de uitvoering een aantal werkzaamheden meegenomen voor ongeveer € 24.000 die in principe in het planmatig onderhoud (warmte-installaties en elektra) geraamd zijn maar door efficiënte uitvoering meegenomen zijn bij de verduurzaming. Tenslotte zijn er voor de verduurzaming van de MA de Ruijterstraat bedragen onttrokken aan de het oorspronkelijke krediet waarvan je wellicht kan constateren dat deze iets te hoog zijn geweest. De

overschrijding van het krediet met ongeveer € 150.000 levert een extra kapitaallast op van € 9.000 maar door de extra subsidie wordt dit nadeel volledig gecompenseerd.

10. Verschuiving Budget Bedrijfswagens

Op programma 2 worden twee bedrijfswagens doorbelast, die eigenlijk betrekking hebben op bedrijfsauto's van de bouwinspecteurs. Deze doorbelasting hoort thuis op programma 3, dus dient een deel van het budget te worden overgeheveld naar programma 3.

11. Correctie Budgetten Straatreiniging

Op het budget van de onkruidbestrijding heeft een foutieve afboeking plaatsgevonden. Deze wordt gecorrigeerd vanuit het nader in te delen budget voor straatreiniging.

12. Correctie Overheveling Lobbyist

In 2021 was een budget beschikbaar uit de reserve Nn2040 voor de inhuur van een lobbyist voor de "Aanpak bereikbaarheid Voorne-Putten en haven Rotterdam". Het restantbudget had overgeheveld moeten worden naar 2022, maar is abusievelijk niet gebeurd. Dit dient alsnog gecorrigeerd te worden.

13. Formatie uitbreiding RO

Bij de eenheid Ruimtelijke Ontwikkeling heeft uitbreiding van de formatie plaatsgevonden ten laste van de flexibele schil Projecten.

14. Kolkplein

Het budget voor het Kolkplein is overgeheveld naar 2022. Aan het eind van 2021 is de realisatie toch nog geboekt in het boekjaar 2021. De overheveling dient gecorrigeerd te worden.

15. Landelijk Gebied

Voor een onderzoek naar de opgaven in het landelijk gebied heeft de gemeente een subsidie gekregen van € 30.000. De uitgaven en inkomsten moeten nog in de begroting worden opgenomen.

16. Investerings De Stoep

Voor elke tussenrapportage worden de investeringen van de Stoep en het Centrum voor de Kunsten tegen het licht gehouden. Er zijn enkele investeringen doorgeschoven en enkele naar voren gehaald (zie ook het overzicht van de stand van zaken van de investeringen). Tevens moet de brandmeldinstallatie van het Centrum voor de Kunsten vervangen worden. De financiële effecten worden verrekend binnen de begroting van de Stoep/CvdK.

17. Omzetting inhuur De Stoep

Bij theater de Stoep is langdurige inhuur omgezet naar vast formatie. Dit dient nog in de begroting verwerkt te worden.

18. VSV/RMC/Kwalificatieplicht

De lasten ad € 154.219 zijn nog meegenomen in de jaarstukken 2021. Hierdoor moet de overheveling 2021/2022 met € 154.219 worden verlaagd.

19. Formatie WII en MO

Deze administratieve wijziging heeft betrekking op de uitbreiding van formatie en de stelpost overhead. De stelpost overhead in programma 6 wordt verhoogd, daartegenover staat dekking in programma 5.

20. Cofinanciering arbeidsmarkt

Dit betreft een aanvulling op de overheveling van de cofinanciering Arbeidsmarkt (Regiodeal).

21. Nationaal Programma Onderwijs

Dit betreft het opnemen van de lasten en baten m.b.t. het Nationaal Programma Onderwijs in de begroting.

22. Correctie 2e Turap 2021

In de 2e Tussenrapportage 2021 is een mutatie ten aanzien van de huuraanpassing i.v.m. de herhuisvesting Syntrophos en het daarmee wegvallen van de afname van extra kantoorruimte binnen het stadhuis dubbel verwerkt. Deze mutatie was in twee verschillende overzichten aangeleverd en als zodanig ook meegenomen in de 2e Turap 2021. Met deze correctie wordt dit teruggedraaid.

23. Regiodeal

Dit betreft een correctie op de overheveling.

24. Wet Open Overheid

Dit budget is per abuis geplaatst onder team Advies Dienstverlening terwijl de uitvoering bij team Informatievoorziening ligt.

25. Regelingen en Afspraken Personeel

Dit betreft een financieel technische aanpassing, van kostensoort naar kostensoort binnen hetzelfde budgetnummer.

26. Thuiswerkvergoeding

Dit betreft een financieel technische aanpassing, van kostensoort naar kostensoort binnen hetzelfde budgetnummer.

27. Hybride Werken

Dit betreft een financieel technische aanpassing, van kostensoort naar kostensoort binnen hetzelfde budgetnummer.

28. Personele Budgetten

Dit betreft een financieel technische aanpassing, van kostensoort naar kostensoort binnen hetzelfde budgetnummer.

29. Uitje Gepensioneerden

Het budget heeft geen direct bestedingsdoel en het voorstel is om dit budget deels structureel in te zetten als budget voor het jaarlijkse boottochtje voor gepensioneerden en het restant structureel te laten vrijvallen.

30. Nn2040

In het overhevelingsvoorstel van 2021 naar 2022 is per ongeluk het budget voor Nissewaard naar 2040 dubbel overgeheveld. Dit dient gecorrigeerd te worden.

31. Wet Inburgering Brielle

De uitvoering van de nieuwe wet Inburgering wordt met ingang van 1 januari 2022 tot 1 januari 2023 voor de inwoners c.q. alle inburgeraars van de gemeente Brielle ondergebracht bij de gemeente Nissewaard. Voor de uitvoering wordt 1 fte tijdelijke formatie beschikbaar gesteld (€ 77.000 formatie en € 23.000 overhead). De uitvoeringskosten worden bij Brielle in rekening gebracht.

32. Wet Inburgering

De voorschotten van de Specifieke uitkering Wet Inburgering worden met deze mutatie zowel aan de lasten als aan de baten kant in de begroting geraamd. Daarnaast is in 2022 een correctie op de overheveling. Het betreft de overheveling van de middelen in de decembercirculaire 2021 die beschik zijn gesteld voor Einde lening inburgeringsplicht (DU ad € 15.745) en Inburgering (IU ad € 16.648). De tegenhanger van de overheveling is de algemene reserve.

33. Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)

Voor de jaarstukken 2021 hebben nog boekingen plaatsgevonden. Hierdoor moet de overheveling 2021 -> 2022 met € 996.519 worden verhoogd.

8. Bijlage V Reserves en voorzieningen

In de onderstaande tabellen is de stand van de reserves en voorzieningen terug te vinden per 1 januari van het betreffende jaar. De reserve- en voorzieningenmutaties betreffende de bestuurlijke besluiten naar aanleiding van de begroting 2022 – 2025 dan wel via separate besluitvorming (inclusief voorstellen in deze perspectiefnota, zie onderstaand).

Reserves

Bedragen x € 1.000

Per 01-01	2022	2023	2024	2025	2026
Omschrijving					
Algemene reserve	69.649	30.615	29.535	29.385	29.385
Totaal Algemene reserve	69.649	30.615	29.535	29.385	29.385
Centrumtaken MO/VO	18.043	16.206	8.696	8.696	8.696
Flankerend Beleid	1.185	1.122	1.122	1.122	1.122
Egalisatie milieuheffing	812	800	788	776	776
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	5.453	2.321	2.332	2.343	2.343
Ontwikkeling KCC	319	153	153	153	153
De Boeg daklozenopvang	188	188	188	188	188
Beheer	5.896	2.745	1.910	1.625	1.625
Verkoopresultaat gemeentelijke gebouwen	571	681	681	681	681
Sociaal domein	1.309	2.702	3.445	3.354	3.354
Herstructurering Sterrenklwartier	928	678	678	678	678
Onderwijshuisvesting	2.155	1.315	1.315	1.315	1.315
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	1.287	1.187	1.161	1.136	1.136
Sportaccommodaties	607	556	506	455	455
Annuïteiten	4.798	4.379	3.997	3.652	3.652
Projecten	975	975	975	975	975
Nissewaard 2040	1.699	649	229	229	229
Duurzaamheid	1.140	885	420	0	0
Corona	4.166	1.047	1.047	1.047	1.047
Herstructurering wijken	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Stoep/CKE	200	200	200	200	200
Parkeerbeleid	492	492	492	492	492
Thuiswerkregeling	0	80	161	241	241
Totaal bestemmingsreserves	53.223	40.361	31.496	30.358	30.358
Totaal reserves	122.872	70.976	61.031	59.743	59.743

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Per 01-01	2022	2023	2024	2025	2026
Omschrijving					
Pensioen APPA	3.663	3.663	3.663	3.663	3.663
Riolering	12.496	12.307	12.103	11.884	11.665
Totaal voorzieningen	16.159	15.970	15.766	15.547	15.328

9. Bijlage VI Investeringskredieten

Onderstaand is een overzicht opgenomen van voor 2022 beschikbaar gestelde kredieten, via de Programmabegroting 2022 - 2025 dan wel via separate advisering, en de geplande investeringen voor 2023 en verder. Bij het opstellen van de begroting 2023 – 2026 zal dit overzicht geactualiseerd worden. Daar waar in de onderstaande tabel negatieve bedragen worden vermeld, betreft dit bijdragen/baten in de betreffende investering van een derde.

bedragen x € 1.000

Onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026
Accommodaties – diverse					
Stadhuis Raambekleding/Zonwering 21	317				
Restaurant Keukeninrichting	40				
Inrichting Centr Huisv Stadsbeheer	27				
Restaurant Spoelkeuken	35				
Hybride Werken Stadhuis	3.400				
Hybride Werken Boekenberg	500				
Pand Voorweg (Team Buitenruimte)	179				
Diverse Investerings Accommodaties				10.991	
Accommodaties – verduurzaming					
Rivierabad zonnepanelen	327				
Energiescan 2e fase	41				
Verduurzamen vastgoed fase 1	399				
Verduurzamen sportaccommodaties	162				
Verduurzamen sportaccommodaties	-49				
Verduurzaming M.A. de Ruijterstraat	894				
Parkeergarages					
Verv Install Parkeergar 3jr (2020)	20				
Renovatie Kinderhofje Ommering	95				
Kopspijkergarage 2e Fase Verbouwing	59				
Verb.Kopspijkergar.2e Fase App.	116				
Verv Install Parkeergar 8 Jr 2020	120				
Verv Install Parkeergar 5 Jr 2021	17				
Verv Install Parkeergar 10 Jr 2021	276				
Verv Install Parkeergar 10 Jr 2022	695				
Hekwerk Truckparking	73				
Speedgates Truckparking	35				
Verv Install Parkeergar 3 Jr 2023		29			
Verv Install Parkeergar 12 Jr 2023		70			
Meldkamer		50			
Verv Install Parkeergar 8 Jr 2024			21		
Verv Install Parkeergar 12 Jr 2024			54		
Verv Install Parkeergar 10 Jr 2024			109		

Onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026
Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs					
Nieuwbouw Sterrenkwartier	8.811				
Nieuwbouw De Elementen	835				
Theater de Stoep					
Verlichting De Stoep 2020	73				
Trekkenwand 2020	85				
Videomeekijksysteem 2020	123				
Geluidinstallatie De Stoep 2021	111				
Verlichting De Stoep 2021	133		300		
Stoffering De Stoep	79				
Nooddeur De Stoep	82				
Horeca en inrichting De Stoep 2023		50			
Geluidinstallatie De Stoep 2023		92			
Verlichting De Stoep 2023		118			
Foyerinrichting De Stoep 2024			29		
Geluidsinstallatie De Stoep 2024			150		
Horeca en inrichting De Stoep 2024			68		
ICT/beveiliging/kassa De Stoep 2024			83		
Trekkenwand De Stoep 2024			238		
Vloeren De Stoep 2024			35		
Presentatiemiddelen De Stoep 2024			45		
Sport –diverse					
Toplaag Spijkenisse Veld 1	131				
Toplaag Spijkenisse Veld 1	-23				
Toplaag Hekelingen Veld 1	107				
Toplaag Hekelingen Veld 1	-19				
Toplaag Botlek Veld 3	101				
Toplaag Botlek Veld 3	-18				
Toplaag Botlek Veld 2	109				
Toplaag Botlek Veld 2	-19				
Ltc De Hartel Veld 1 Tm 6 Toplaag	218				
Ltc De Hartel Veld 1 Tm 6 Toplaag	-38				
Sc Botlek Veld 1 Kunstgras	551				
Sc Botlek Veld 1 Kunstgras	-96				
Prc Delta Wielerbaan Renovatie Topl.	56				
Prc Delta Wielerbaan Renovatie Topl.	-4				
Vv Hekelingen Veld 2 Kunstgras	-100				
Ltv De Dalle Vld 1tm6 Verv Constr	194				
Ltv De Dalle Vld 1tm6 Verv Constr	-34				
Ltv De Dalle Vld 1tm6 Verv Toplaag	206				
Ltv De Dalle Vld 1tm6 Verv Toplaag	-36				
Buitensportfaciliteit Maasboulevard	500				

Onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026
Kantplanken Kunstgrasvelden	-18				
Tenniscomplex Zuidland	2.337				
Tenniscomplex Zuidland	-488				
Verlichting Sc Botlek	30				
Toplaag Hekelingen Veld 6		5	-23		
Kvos Veld 1		77			
Kvos Veld 1		-11			
Kvos Veld 2		77			
Kvos Veld 2		-11			
Sco'63 Veld 2 Renovatie Toplaag		47			
Sco'63 Veld 2 Renovatie Toplaag		-8			
Sco '63 - Veld 3		87			
Sco '63 - Veld 3		-15			
Olympia Handbal Veld 1 Toplaag		195		110	
Olympia Handbal Veld 1 Toplaag		-34			
Olympia Handbal Veld 2 Toplaag		194		109	
Olympia Handbal Veld 2 Toplaag		-34			
Sco'63 Veld 4 Renovatie Toplaag		84			
Sco'63 Veld 4 Renovatie Toplaag		-14			
Hsv Spikes Veld 1 Ren.Toplaag		99			
Hsv Spikes Veld 1 Ren.Toplaag		-17			
Hsv Spikes Veld 2 Ren.Toplaag		44			
Hsv Spikes Veld 2 Ren.Toplaag		-8			
Hsv Spikes Verv Ballenvanger E.D.		55			
Hsv Spikes Verv Ballenvanger E.D.		-10			
Hsv Spikes Veld 1 Verv Barotop		141			
Hsv Spikes Veld 1 Verv Barotop		-25			
Hsv Spikes Veld 2 Verv Barotop		135			
Hsv Spikes Veld 2 Verv Barotop		-24			
Vv Hekelingen Vld 5 Ren Toplaag		-3	101		
Vv Hekelingen Vld 5 Ren Toplaag		8	-23		
Toplaag Hekelingen Veld 6			101		
Vv Hekelingen Veld 4			133		
Vv Hekelingen Veld 4			-23		
Sc Botlek Vld 4 Ren Toplaag			109		
Sc Botlek Vld 4 Ren Toplaag			-19		
Vv Spijkenisse Vld 6 Ren Toplaag			119		
Vv Spijkenisse Vld 6 Ren Toplaag			-21		
Scouts Ren Toplaag			121		
Scouts Ren Toplaag			-21		
Spark Nieuwe Coating En Belijning			193		
Spark Nieuwe Coating En Belijning			-34		

Onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026
Verhardingen e.a.					
Hugo van Voorneweg 43	125				
Reconstructie Veerweg	856				
Inrichting Nachtegaalstraat	164				
Vervanging ondergrondse containers 2021	440				
Sportlaan	2.121				
Reconstructie Schrijnwerker	1.244				
Vondelsingel	2.253				
Oranjelaan	2.109				
Vervanging Ctk 2020	3.860	815			
Vervanging Masten En Armaturen	2.321				
Fietspad Hekelingseweg	49				
Chr. Huijgenslaan	1.156				
Borgtweg	789				
Kluivertweg	235				
De Vroon.E.O.	1.084				
Raadhuisstraat E.O.	537				
Kerkhoek E.O.	719				
Theemsweg	348				
Waterland Fase 1	1.546				
Stationsweg Asphalt	1.059				
Rijbaan Hekelingseweg 1	254				
Rijbaan Hekelingseweg 2	1.015				
Rotonde Schouw Hekelingseweg	600				
Schiekamp Noord Fase 1	747				
Groenewoud Noord	1.432				
Waterland Fase 2	1.570				
Heemraadlaan Asphalt	1.005				
Raadhuislaan		700			
Lieveplaats Eo		535			
Akkersvoorde Fase 1		1.572			
Waterland Fase 3		1.570			
Waterland Fase 4		1.570			
Akkersvoorde Eo Fase 2			1.848		
Beschoeiingen					
Beschoeiing 2018	60				
Beschoeiingen 2022	800				
Particuliere beschoeiingen 2021	714				
Particuliere beschoeiingen 2023		1.000			
Particuliere beschoeiingen 2024			200		
Beschoeiingen 2024			580		
Riolering					

Onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026
Duikers 2021	70				
Vrijverval riolering 2020	947				
Vrijverval riolering 2021	851				
Vrijverval riolering 2022	1.200				
Keerwanden Noordkade	532				
Vrijverval riolering 2023		1.248			
Duikers 2023		70			
Vrijverval riolering 2024			1.274		
Openbaar vervoer					
Metro-busstation	15.300				
Bedrijfsmiddelen					
Vorkheftruck	36				
Diversen					
Plankosten investeringen	150	150	150	150	
Totaal investeringen	72.054	10.673	5.899	11.361	PM

Mutaties investeringskredieten

Ten aanzien van een aantal kredieten is een bijstelling noodzakelijk dan wel wordt verzocht om het betreffende krediet te verstrekken. Het betreft de onderstaande kredieten. De kapitaallasten van deze bijstellingen zijn reeds meegenomen in deze perspectiefnota.

Bedragen x € 1.000

Krediet	Budget 2022	Reeds gerealiseerd	Verplichting	Prognose 2022	Verschil	I/S	Administratief, Afwijking (I), Knelpunt (S)
Videomeekijksysteem 2020 De Stoep	123	0	0	0	123	I	Administratief
Stoffering De Stoep 2022	79	0	0	0	79	I	Administratief
Foyerinrichting De Stoep 2024	0	0	0	29	-29	I	Administratief
Geluidinstallatie De Stoep 2024	0	0	0	68	-68	I	Administratief
Vloeren De Stoep 2024	0	0	0	35	-35	I	Administratief
Brandmeldinstallatie CvdK	0	0	0	37	-37	I	Afwijking (I)
Hybride Werken Stadhuis	3.400	0	136	3.774	-374	I	Afwijking (I)
Stadhuis Raambekleding Zonwering	317	0	0	130	187	I	Afwijking (I)
Docu Distri Systeem	0	24	0	72	-72	I	Afwijking (I)
Verduurzamen Vastgoed Fase 1	399	103	206	549	-150	I	Afwijking (I)
Keerwanden Noordkade	0	6	732	60	-60	I	Afwijking (I)
Vondelsingel (1)	0	0	107	25	-25	I	Afwijking (I)
Vondelsingel (2)	0	0	6	325	-325	I	Afwijking (I)
Chr. Huijgenslaan	0	8	1.548	460	-460	I	Afwijking (I)

Vervanging Masten en Armaturen	2.321	2	239	2.294	27	I	Afwijking (I)
Heemraadlaan Asphalt	1.005	0	1	1.371	-366	I	Afwijking (I)
Heemraadlaan Geluidswal	0	0	0	215	-215	I	Afwijking (I)
Padelbanen	0	0	0	40	-40	I	Afwijking (I)
PumpTrack	0	0	0	200	-200	I	Afwijking (I)

Toelichting

Video meekijksysteem 2020 De Stoep

De vervanging van het video meekijksysteem is verschoven naar 2024.

Stoffering De Stoep 2022

De investering Stoffering de Stoep is verschoven naar 2024. In 2022 moeten een aantal zaken wel vervangen worden, maar dit wordt uit de lopende begroting bekostigd. Gezien het lage bedrag wordt dit niet geactiveerd.

Foyerinrichting De Stoep 2024

De investering stond gepland voor 2024, maar is naar voren gehaald.

Geluidinstallatie De Stoep 2024

De investering stond gepland voor 2024, maar is naar voren gehaald.

Vloeren De Stoep 2024

De investering stond gepland voor 2024, maar is naar voren gehaald.

Brandmeldinstallatie CvdK

De brandmeldinstallatie van het Centrum voor de Kunsten moet vervangen worden.

Hybride Werken Stadhuis

De bouwkundige werkzaamheden voor het project Hybride Werken zijn aanbesteed. Het resultaat is dat mede door de huidige marktwerking en stijging van diverse materialen de bouwkosten hoger uitvallen dan reeds voorzien. Het voorstel is om de overschrijding op de investering Zonwering in te zetten als dekking, waardoor deze mutatie per saldo neutraal is op de kapitaallasten.

Stadhuis Raambekleding Zonwering

Restant krediet wordt ingezet ter dekking van de overschrijding op hybride werken. Door het verschil in afschrijvingstermijnen zijn de jaarlijkse kapitaallasten budgettair neutraal.

Docu Distri Systeem

Voorgesteld wordt een krediet aan te maken voor het Doci distri systeem bij Burgerzaken. Docu distri is een ultramodern beveiligingssysteem om officiële documenten, zoals paspoorten, ID-kaarten en rijbewijzen uit te geven en te beheren binnen een elektronisch archief. De kapitaallasten worden gedekt binnen het budget "verstrekking documentatie" van Burgerzaken. Per saldo budgettair neutraal.

Verduurzamen Vastgoed Fase 1

De overschrijding bedraagt ongeveer € 150.000. Dit heeft een aantal oorzaken. Ten eerste zijn er extra investeringen gedaan ten opzichte van de oorspronkelijke berekeningen. Met name op de sporthal Olympia en de Lente-Akker zijn extra zonnepanelen geplaatst. Dit betreft bijna een verdubbeling van het aantal panelen ten opzichte van de oorspronkelijk plannen. De kosten hiervan

zijn ongeveer € 72.000. Hierdoor wordt weliswaar het krediet overschreden, maar levert dat ook een gemaximaliseerde subsidie opbrengst op. Daarnaast zijn er bij de uitvoering een aantal werkzaamheden meegenomen voor ongeveer € 24.000 die in principe in het planmatig onderhoud (warmte-installaties en elektra) geraamd zijn maar door efficiënte uitvoering meegenomen zijn bij de verduurzaming. Tenslotte zijn er voor de verduurzaming van de MA de Ruijterstraat bedragen onttrokken aan de het oorspronkelijke krediet waarvan je wellicht kan constateren dat deze iets te hoog zijn geweest. De overschrijding van het krediet met ongeveer € 150.000 levert een extra kapitaallast op van € 9.000 maar door de extra subsidie wordt dit nadeel volledig gecompenseerd.

Keerwanden Noordkade

Door vergroening, stijgende prijzen en uitbreiding van de werkgrens wordt op de keerwanden aan de Noordkade een op dit moment een overschrijding verwacht van zeker € 60.000. Dit zou nog hoger kunnen worden, maar daar is nader onderzoek voor nodig. De extra kapitaallasten worden gedekt uit de stelpost Beheer.

Vondelsingel (1) / Vondelsingel (2)

Na de aanbesteding blijkt dat met name de kosten voor riolering hoger zijn dan geraamd. De uit deze overschrijding ontstane hogere kapitaallasten worden gedekt uit de voorziening Riolering en de stelpost Beheer.

Chr. Huygenslaan

Door uitbreiding van de werkgrenzen ontstaat er voor meerdere disciplines een overschrijding. Een bedrag van € 165.000 betreft riolering. De overige € 295.000 betreft groen, openbare verlichting en verharding. Vanuit het krediet voor vervanging van openbare verlichting kan € 27.000 worden overgeheveld. De extra kapitaallasten als gevolg van hogere kosten riolering komen ten laste van de voorziening Riolring en de hogere kapitaallasten als gevolg van de rest van de overschrijding komen ten laste van de stelpost Beheer.

Vervanging Masten en Armaturen

Een deel van het krediet voor vervanging van openbare verlichting wordt ingezet voor de Christiaan Huygenslaan.

Heemraadlaan Asfalt

Bij de asfaltering van de Heemraadlaan worden maatregelen genomen om het geluid vanaf de weg voor de omliggende woningen te reduceren. De extra kosten voor het toepassen van geluidsreducerend asfalt en het realiseren van geluidsschermen bedragen € 366.000. De extra kapitaallasten worden gedekt uit de stelpost Beheer.

Heemraadlaan Geluidswal

De wens is om voor de woningen ten noorden van de Heemraadlaan, tussen de Beukenlaan en de Schenkelweg, geluidwerende maatregelen te treffen. Dit deel van de Heemraadlaan komt nog niet in aanmerking voor grootschalig onderhoud waarbij het aanbrengen van geluid reducerend asfalt nog niet aan de orde is. Het is wel mogelijk een geluidsscherm te plaatsen.

Padelbanen

Drie tennisverenigingen in Spijkenisse, LTC Spijkenisse, LTV de Dalle en LTV de Hartel willen hun activiteiten uitbreiden met padel tennis. Vanuit de gemeente is aangegeven de verenigingen bij de realisatie financieel te ondersteunen in de vorm van o.a. grondonderzoek, hekwerken, bosschages en aanheling van de nieuwe bestrating op het tennispark. De kosten voor deze werkzaamheden worden geschat op € 40.000 en dienen conform de nota Activabeleid te worden geactiveerd met een afschrijvingstermijn van 25 jaar (rubriek sportterreinen, eerste aanleg). De kapitaallasten bedragen jaarlijks € 1.600 en zijn reeds meegenomen in deze perspectiefnota.

PumpTrack

Een PumpTrack is zowel een urban speeltuin als trainingsfaciliteiten voor alle gebruikers op wielen, die op zoek zijn naar een ervaring vol fun en actie. Het biedt een uitdagende, minder weersgevoelige sportlocatie om alle leeftijden in beweging te krijgen. De PumpTrack gebruikers oefenen op een leuke, ongedwongen manier om hun balans en motoriek te verbeteren.

Doordat de baan geschikt is voor alle leeftijden en voor verschillende attributen/vervoermiddelen (van loopfiets en stuntstep tot mountainbike en BMX) is het ook een mooie plek om mensen samen te brengen en met elkaar in contact te laten komen.

Ervaringen uit andere steden, is dat Pumptracks zeer geliefd zijn bij de jeugd en dat er veel gebruik van wordt gemaakt.

Het gaat hierbij om een investering van € 200.000. De bijbehorende kapitaallasten zijn reeds meegenomen in deze perspectiefnota.